سپي څنګه مډالونه وګټل؟

لیکوال: عبدالنافع همت

پښتو PDF کتابونو لپاره موږ درسره وګارئ!
تیلګرام چینل لینک:
https://t.me/AryanPashtoLibrary
واتساپ نمبر:
00971501455350
فیسبوک پاڼه:
آریان پښتو کتابتون

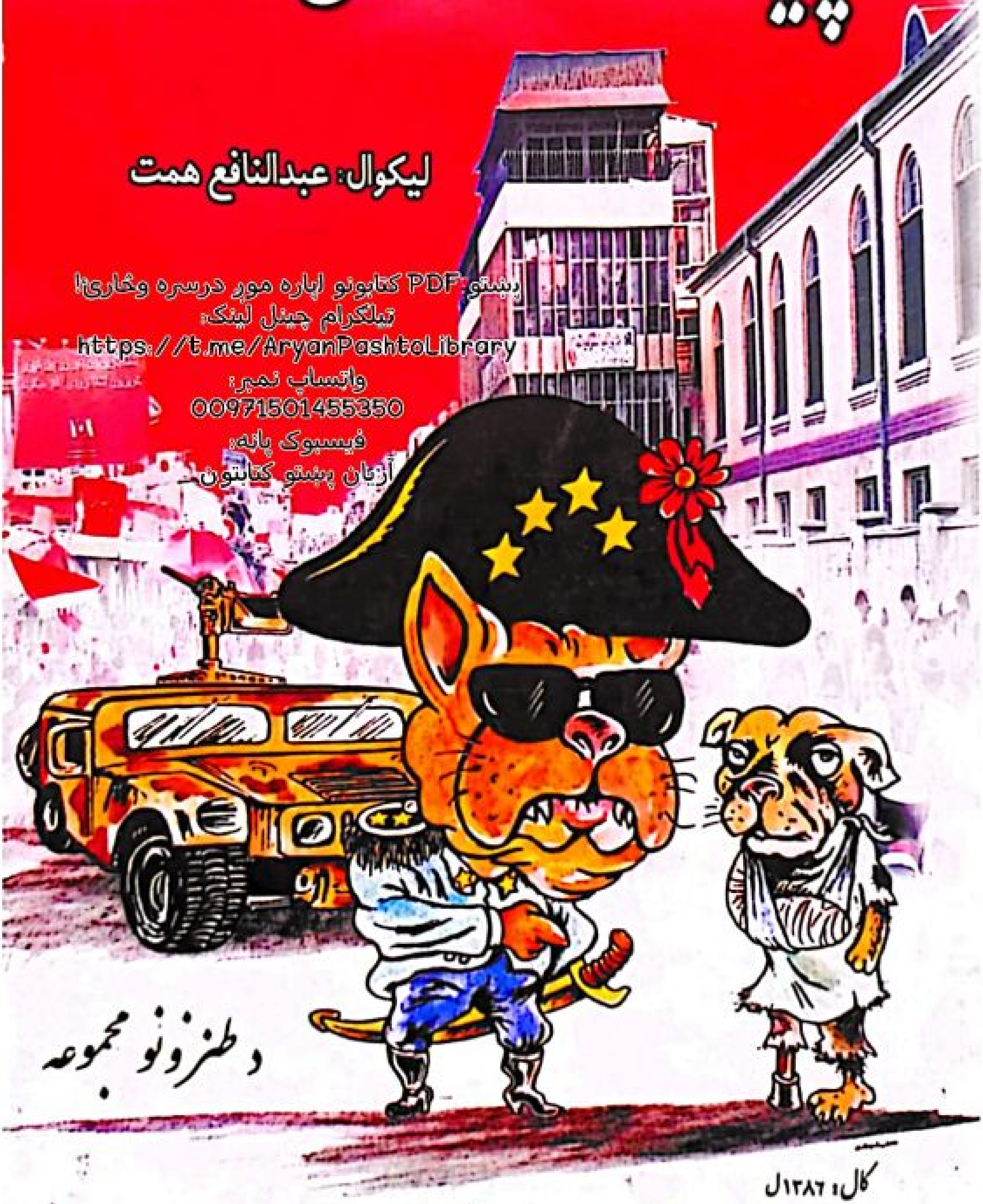

د طنزونو مجموعه

د خپرندویې ټولنې یادښت

سپې څنګه مړالونه وګټل؟ ، د ښاغلي عبدالنافع همت لومړنۍ طنزیه ټولګه ده، چې دادی ستاسو تر لاسو در ورسېدله.

ښاغلی همت د هېواد و سیمې تکړه او وتلی لیکوال، شاعر و ژورنالست دی.

ښاغلی همت د میوند کولتوري ټولنې او میوند مجلې مسوول دی او ددې تر څنګ یې په ډېرو ادبي ناستو پاستو کې پخپل ګډون سره تل ملګري د ښو مشورو تر څنګ خندولي او مجلس یې د ښو او خوږو خاطرو یوه ټولګه ګرځولی.

دادی د ډېرو نورو فرهنګي هڅو تر څنګ یې د طنز لومړنۍ ټولګه چاپ شوه، چې د خپراوي ویاړ یې نارنج خپرندویې ټولنې ته وروبخښه.

نارنج خپرندویه ټولنه ښاغلي لیکوال ته ددې اثر د چاپ مبارکي وایي او په راتلونکي کې ددغسې نورو آثارو د پنځونې لپاره د دعا لاسونه لپه کوي.

درنښت.

نارنج خپرندویه ټولنه - کندهار

پښتو PDF کتابونو اپاره موږ درسره وځاري!
ټیلګرام چینل لینک:
https://t.me/AryanPashtoLibrary
واټساپ نمبر:
00971501455350
فیسبوک پاڼه:
آریان پښتو کتابتون

سپي ځنګه مړالوڼه وګټل

(د طنزونو مجموعه)

لیکوال: عبدالنافع همت

۱۳۸۲ ل کال

بسم الله الرحمن الرحیم

د کتاب د چاپ او خپرولو حقوق له لیکوال و خپرندویې ټولنې سره خوندي دي

ځانګړني

نوم: سپي څنګه مدالونه وګټل؟
لیکوال: عبدالنافع همت
خپرندوی: نارنج خپرندویه ټولنه _ کندهار
لړ: (۲۴)
چاپکال: ۱۳۸۶ل/۲۰۰۸ز
چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
د پښتي طرح: هژبر شینواری
کمپوز/ډیزاین: سیف الرحمن کریمزی
انلاین خپرندوی: سراب سټوډیو کتابتون

له لیکوال سره اړیکې:
د ګرځند شمېره: ۰۷۰۰۲۱۱۶۹۶
برېښنالیک: an_himmat@yahoo.com

له خپرندوېې ټولنې سره اړیکې:
افغان کتاب او قرطاسیه پلورنځی، ارګ بازار_ کندهار
۰۰۹۳ (۰) ۷۰۰۳۰۳۲۵۱ /۷۷۷۳۰۳۲۵۱/۷۹۹۱۶۶۶۶۱
برېښنالیکونه:
afghan_saq@hotmail.com
afghan_saq@yahoo.com
afghan.saq@gmail.com

پښتو PDF کتابونو ته اړتیا لرئ؟ که هو، نو زموږ ټیلیګرام چینل ته یې راشئ!
ټیلیګرام چینل لینک:
https://t.me/AryanPashtoLibrary
واټساپ نمبر:
00971501455350
فیسبوک پاڼه:
آریان پښتو کتابتون

اهداء:

دا کتاب هغو افغانانو ته اهداء کوم، چې د قبیلوي ګټو پر ځای د ملي ګټو په باب فکر کوي.

عبدالنافع همت

د کتاب فهرست

مخونه	کیسه
۱	۱. د پسرلي صاحب سریزه
۲	۲. د جهاني صاحب سریزه
٦	۳. د ډیانا مجسمه
۱۲	٤. د پېریانو شرط
۱٤	٥. تولسي په ارګ کي
۳۱	٦. د خره حافظه
۳٦	۷. سپي خنګه مډالونه وګټل
٥۲	۸. د سوغات غوټه
٥٦	۹. د سرکار غاټري
٦۰	۱۰. ایساف برګر
۷۱	۱۱. موبایل په قبر کي هم ډېر ښه کار کوي!
۷٦	۱۲. ملي بسونه او ملي شخصیتونه
۸٦	۱۳. د وزیر صاحب خوابښې

پښتو PDF کتابونو اړاره موږ درسره وشاریئ!
تیلګرام چینل لینک:
https://t.me/AryanPashtoLibrary
واټساپ نمبر:
00971501455350
فیسبوک پاڼه:
آریان پښتو کتابتون

١٤. زده کوونکو ولې خندل؟	٩٠
١٥. د قیامت نښانې	٩٣
١٦. د معلم خیرو قره قلي خولۍ	٩٨
١٧. تیري نام مونږ وښتان	١٠١
١٨. ټرافیک کاکا! وګوره مونږ دلته پټ یو	١٠٤
١٩. واه واه ډیموکراسي!	١٠٨
٢٠. یاره افرین! دې تو نو مړی وایي	١١١

پښتو PDF کتابونو لپاره موږ درسره وڅارئ!
ټیلګرام چینل لینک: https://t.me/AryanPashtoLibrary
واټساپ نمبر: 00971501455350
فیسبوک پاڼه: آریان پښتو کتابتون

محمد صدیق پسرلی

دا اثر

کابو دوه زره کاله پخوا کوم عالم ویلي وو چې: " ادبي لیکنې باید یا خوندورې او یا ګټورې وي ". دغه خبره به ډېرو خلکو ورسره منلې وي، چې تر مونږ پورې هم راورسېده او زما هم د غوره لیکنې لپاره دا شرطونه خوښ شول.

ځکه چې ادبیات معنوي خوراکونه دي، لکه سابه او مېوې باید یا سړي ته خوند ورکړي او یا ګټه ولري. ختکیو پر خلکو خپل خوند منلی دی، په ګټه او تاوان پسې یې څوک سر نه ګرځوي.

شلغم چې ډېر ګټور دي، پر بې خوندۍ او بدبويۍ سربېره په شوق خوړل کېږي، خو له تازه خرماوو او منو څخه هېڅوک مخ نه شي اړولای، ځکه چې هم ګټورې او هم خوندورې دي، نو ادبي لیکنې هم باید دغه دواړه صفتونه ولري.

ما چې د محترم همت صاحب دا اثر ولوست، تر ډېره حده یې د منو او خرماوو په شان دواړه صفتونه لرل، ځکه یې ډېر ښه اثر ګڼم او هیله لرم چې خدای دي همت صاحب ته اوږد عمر او روغ صورت ور په برخه کړي، چې دغسي نور کامیاب اثار هم وپنځوي.

عبدالباري جهاني

د عبدالنافع همت طنزونه

عبدالنافع همت له څه کم لسو کالو راهیسي پېژنم؛ لیکوال او ژورنالست دی. فکر کوم د ده داسي خوښه ده، چي د خپل ژوند زیاتره برخه طنز لیکلو ته ورکړي. که یې رښتیا هم دا فیصله کړې وي، نو زه وایم چي دا یې ښه تصمیم نیولی دی. همت صاحب په عادي مجلسونو کي هم له طنز ویلو سره مینه لري او ښایي دغه علت وي، چي مجلس یې ډېر خوږ دی او پر چا نه غمېږي.

د پښتو ادب هره برخه، په تېره بیا نثر، ډرامې، ترجمې او تحقیقاتي نثرونه ټول ډېر زیات کار غواړي. په دې لړ کي د طنز برخه، چي د یوې ژبې په اصطلاح مالګه ده، ډېر خواره لیدل کېږي او سړی ویلای سي چي ډېره لږه توجه ورته سوې ده. دا چي همت صاحب لېځې راغړلي او دې خوا ته یې مخه کړې ده، زما په عقیده ډېر نېک کار دی او تر هغه ځایه چي ما یې طنزونه لوستي دي، نو تر عهدې یې هم ښه وتلی دی. زه یقین لرم چي

همت صاحب به د ترکيې د مشهور او محبوب ليکوال عزيز نسين طنزونه لوستي وي، ځکه چې ماته يې په طنزونو کې د هغه د طنزيه داستانانو يو ځرک رامعلومېږي. په هر صورت، دا خبره لا ښايي ډېره مهمه نه وي، خبره په خپله د همت صاحب د سبک او افادې ده.

د طنزونو وظيفه يوازې د خلکو خندول نه دي، بلکې د ټوکو په لهجه يا په غيرجدي لهجه ترخو حقايقو ته د خلکو متوجه کول دي. کله- کله خو عادي، جدي، سياسي مضامين او مقالې او حتى له اوره ډکې ويناوې هم د طنزونو په څېر تاثير نه سي ښندلای. طنز د انتقاد کولو ډېر خوږ او په زړه پوري شکل دی او دغه علت دی چې حتى پر هغو کسانو، چې د انتقاد ګوته ورته نيوله کېږي، هم ډېر بد نه لګېږي او کله- کله يې ښايي خپلو اشتباهاتو ته متوجه کړي. د طنزو په ژبه داسي اجتماعي ستونزو او نيمګړتياوو ته اشاره کېږي، چې که په جدي شکل وليکل سي او يا وويل سي، نو ښايي د طنزونو په اندازه اغېزه ونه لري. همت صاحب په خپلو ليکنو کي د يوه ښه طنز ليکونکي په حيث هم ښه موضوعات انتخاب کړي او هم يې د ښې زړورتيا څخه کار اخيستی دی.

"تولسي په ارګ کي" يې داسي طنزيه داستان دی، چې د جمهور

رئيس پر شا و خوا راټولو سويو غوړه مالانو او نالايقو کسانو ته د سرې توجه وراوړي.

په دې طنز کې د ارګ په مجلس کې د تولسي ډرامې په باب بحث دونه زور اخلي، چې اصلي موضوع، چې له پاکستان سره د افغانستان اړيکي دي، په ارګ کې د راغونډو سويو وزيرانو له ياده وزي. په لومړي سر کې وزيران داسي فکر کوي، چې د اطلاعاتو او کلتور وزير ښايي د ټوکو لپاره د تولسي ډرامې خبره راپورته کړې وي، خو وروسته متوجه کېږي چې هغه جدي دی او بيا وروسته خپله جمهور رئيس هم په دې بحث کې برخه ورسره اخلي او د پاکستان د مداخلې خبره د ټولو له ياده وزي. په زړه پوري خبره دا ده چې همت صاحب په خپله هم ګواکي تولسي ډرامه په ډېر غور کتلې او د ډرامې د ټولو کرکټرونو له خصوصيانو او هدفونو سره بلد دی. دی له دې ډرامې سره بلد دی، ځکه نو کولای سي چې په طنزيه ليکنه کې کار ورځخه واخلي.

" د ډيانا مجسمه " په نوم طنزيه ليکنه کي په ډېر مهارت دا ښيي چي افغانان څرنګه په يوه او بل چل له خپل هيواد څخه وتلو ته مخه کوي، له څه ډول چلونو څخه کار اخلي او کله چي يې کار تقريباً پای ته رسېږي، نو ګوري چي بخت ياري نه ورسره کوي او

هغه طالبان، چي مهاجر افغان غوښتل د هغوی له ظلمه سیاسي پناه واخلي او ځان د بریتانیې مقاماتو ته مجسمه جوړوونکی معرفي کړي او د هغوی د توجه د جلبولو لپاره د ډیانا مجسمه ورته وړاندي کوي، سقوط کوي او پر ده باندي له خپل وطن څخه د مهاجر کېدو پلمه درېږي.
دغه راز یې په هر طنز کي یو ښه مطلب ته ځای ورکړی دی او ټول طنزونه یې په ځو ځله لوستلو ارزي. څرنګه چي زه خپله پر طنز باندي د ډېري لیکني صلاحیت نه لرم او یوازي د طنز مینه وال یم، نو خپلي خبري دلته پای ته رسوم او تاسي لوستونکي د دې طنزونو لوستلو ته رابولم.

د ډيانا مجسمه

کله چې مې په اسلام اباد کې د انګلستان د سفارت مخ ته په ځوړند شوې ليست کې خپل نوم وليد، نو که رښتيا ووايم، له ډېرې خوشاليه په کاليو کې نه ځايېدم. ما ويل ياره جباريه لکه چې له خيره سره جبار خان شوې! ځکه چې په دې ليست کې د يو څا نوم دا مانا درلوده چې ګواکې غوښتنليک يې منل شوی او د مرکې لپاره غوره شوی دی.
د سفارت مخ ته خورا ګڼه ګوڼه وه. خلک پر هغه کوچنۍ غرفه، چې غوښتنليکونه يې ټولول، داسې راټول شوي ول، لکه پر غوړ هډوکي چې سور کې مېږيان راټول شوي وي. خلکو په بېلابېلو نومونو غوښتل ځانونه انګلستان ته ورسوي. چا به دروغ او چا به رښتيا پلمه کول. هغه مهال په افغانستان کې د طالبانو حکومت و، د لوېديځوالو او طالبانو تر منځ تور ډېر تېر شوی و، په طالبانو پورې چې دې هر ډول تور تړلای، نو د لوېديځوالو زړه ته لوېدل. په دغه وخت کې دومره افغانان بهرنيو هېوادونو ته ولاړل چې د روسانو په وخت کې به هم نه وي تللي. نور يې څه کوې بس تياره انګه غوا وه. يوه سړي ويل: "زه پخوا سندرغاړی وم، اوس طالبانو په افغانستان کې موسيقي

بنده کړې ده، همدا زما د روزۍ وسیله وه، بل کار زما نه دی زده؛ مجبوره یم چي په ډوډۍ پسي له هېواده ووځم". یوې ښځي بیا ویل: "ما په افغانستان کي ارایشګاه (سینګارتون) درلود، اوس طالبان ښځي بېځي له کوره دباندي نه پرېږدي". ځینو به بیا خپل پخواني وظیفوي او ګوندي کارډونه له ځان سره رااخیستي ول او ویل به یې: "زه په پخواني حکومت کي لوړپوړی چارواکی وم، اوس مي طالبان وژني". د سفارت یوه چارواکي په لوډسپېکر کي وویل: "هغه خلک چي سیاسي پناه غواړي د (A) د غرفې په لیکه کي دي ودرېږي او هغه خلک چي خپلو خپلوانو غوښتي وي د (B) د غرفې لیکي ته دي ورشي. یو سپین ږیری سړی، چي په غوږو لږ دروند و، له یوه ځوان څخه پوښته وکړه چي دا یې څه وویل؟ هغه د A او B د لیکو خبره ورته وکړه. د سپین ږیري وروځي راوځړېدې او په ډډ غږ یې وویل: "مه دیګه نه می فهمم، مقصد مرا ازیجا زود ببره که ایجه مخفی هستم". حقیقت دا و چي په دې ځای کي تر رښتیا دروغو ښه بازار درلود. خو په دې شرط چي نوي او رښتیا ډوله دروغ وای او په دې ډول دروغو کي خو زه هم تر هیڅ پاته نه وم. داسي نوي نزي دروغ مي ورته وویل چي تر اوسه د هیڅ ورته پا نه و. په خپل غوښتنلیک کي مي داسي ورته ولیکل: "زه

ښخوا مجسمه جوړوونکی وم، اوس نه یوازي دا چي له څو کالو راهیسي بېکاره ګرځم، بلکي د طالبانو یوې محکمې زما په اړه د اعدام فتوا صادره کړې ده. دوی پر ما دا تور لګوي چي زه بت جوړوونکی یم او خلك بت پالني ته رابولم، پنځه میاشتي کېږي چي په پاکستان کي پټ اوسېږم، که په لاس ورشم، نو یو ساعت مي هم ژوندی نه پرېږدي».

دا چي طالبانو د بامیانو مجسې تازه ماتي کړي وې، نو دې کار زما چړې ته لاستی ورکړ او زما درواغ یې نورهم رښتیا ته نژدې کړل.

کله چي مي د انټر ویو (مرکې) وخت راورسېده او د مرکې کوټې ته ورغلم، نو د سفارت یوه چارواکي زما غوښتنلیک راپورته کړ او بیا یې زما څخه وپوښتل: څو کاله کېږي چي مجسمې جوړوې؟

ـ یاره صاحب یو شل کاله به کېږي.

ـ ایا داسي ثبوت وړاندي کولای شې، چي ته رښتیا مجسمه جوړوونکی یې؟

دا یوه داسي پوښتنه وه چي ما پر اسمان غوښته او خدای پر ځمکه راکړه. ژر مي د مېرمن ډیانا هغه مجسمه له کڅوړي راوایسته چي یوه اوونۍ مخکي مي په اسلام اباد کي په لس

زره روپیو په یوه تکړه مجسمه جوړوونکي جوړه کړې او په انګلیسي ژبه مي خپل نوم پر لیکلی و. د سفارت مامور چي مجسمه ولیده، نو خوله یې ویړه کړه او داسي خوشاله شو، لکه کومه ورکه چي یې موندلې وي. مجسمه یې په لاس کي واړوله-راواړوله او بیا یې پر خپل مېز کښېښووله. تر یو څو لنډو پوښتنو - ګروېږنو وروسته یې راته وویل چي بس ستا مرکه خلاصه شوه، موږ به د نتیجې لپاره ستاسي پر ټاکلې پته خبر درکړو.

ما هم له ډېري خوشالیه مجسمه نوموړي سفارت کار ته په تحفه کي ورکړه او له سفارته راووتم. ځینو دوستانو مي ډېر تعجب وکړ چي څنګه ستا مرکې دومره لږ وخت ونیو! زموږ خو پښې تناکي شوې چي له څو میاشتو راهیسې سفارت ته منډې راوهو، خو ما دا راز، چي ځان مي د مجسمه جوړوونکي په نوم معرفي کړی و، له خپلو دوستانو څخه پټ کړ. یوازي مي خپل یوه انډیوال زمري ته چي ما یې پته د سفارت په فورمو کي لیکلې وه، دغه خبره وکړه.

یو سهار زموږ د کور ور وټکېده. کله چي مي ور خلاص کړ، نو زما انډیوال زمری و، د کاغذونو یو پاکټ یې راکړ او په خندا یې راته وویل: " انډیواله! مبارک دي شه، د انګلستان کار دي

سم شو، خو ګوره پام دي وي چي شېريني هم دربانديي و اوښته".
پاکټ چي مي خلاص کړ، نو د انګلستان د سفارت دوه درې مکتوبونه په کښې ول، چي ټول په انګليسي ژبه ليکل شوي ول. زما بيا دا خواري په پيښکه ده چي غم لړلې انګليسي ژبه مي نه ده زده، خو خير ما ويل د څه لپاره يې لولې، خبره خلاصه ده.
اوس نو وخت ډېر لږ و، ما بايد د کور ټول سامانونه پلورلي واى، ځکه چي له ځان سره مي انګلستان ته نه شواى وړلاى. دوې الماري، د اشپزخانې سامان او ځيني نور داسي سامانونه چي چندان بيه يې نه درلوده، د خپل ورور کره مي ولېږل. زوى مي د کباړ دوکاندار ته ولېږه، چي راشي او زه د کور پاته سامان وربانديي وپلورم. يو ساعت لا نه و تېر شوى چي د کباړ دوکاندار راورسېده.
څلور غالى، يو يخچال، يو رنګه ټلوېزيون، يوه ويډيو، څلور بکسونه او داسي نور هغه سامانونه، چي په څرڅولو ارزېدل، پر دکاندار مي يو ځايي په ټيټه بيه وپلورل. زوى ته مي وويل چي ولاړ شي د کور خاوند راولي، چي زه د کور د کرايې، برېښنا، ګيس، اوبو او ټيليفون حساب- کتاب ورسره خلاص کړم. موږ لا په همدې خبرو بوخت وو چي زما وراره، جميل راغى ويل، کاکا خداى دي يې خير کړي، څه خبره ده چي کډه دي ټوله کړې ده؟ ما

ویل هو بچیه خیریت دی، مور له خیره سره انګلستان ته ځو، که خدای کول لږ وخت وروسته به تا هم انګلستان ته راوغواړم. مور ته هم دا نن د سفارت له خوا خبر راغی. ته خو په انګلیسي ژبه پوهېږې، ها واخله دا دی دا د سفارت کاغذونه ولوله! وراره چې مې د کاغذونو پاکټ خلاص کړ، نو یو وار کټ کټ په خندا شو، ویل کاکا دلته خو یې بل څه لیکلي دي.

د دې خبرې په اورېدو مې زړه تر تلو ولوېده، د غرېو شومه مې وخته، ما ویل خدایه فضل وکړې، لکه چې د درواغو سیالي مې بایلوله، وراره ته مې وویل چې ته یې راته ولوله چې څه یې لیکلي دي؟ هغه وویل:

دلته یې داسې لیکلي دي: "ښاغلي جبار صاحب! په ډېرې خوښۍ خبر درکوو، چې د طالبانو هغه رژیم رانسکور شو، چې ستاسې او ستاسې په شان د زرګونو افغانانو ژوند یې تریخ کړی و. اوس به افغانستان ته بشپړه سوله او ډیموکراسي راځي، تاسې کولای شئ چې په ډاډه زړه افغانستان ته ستانه شئ او د پخوا په شان خپل د مجسمې جوړولو کار ته دوام ورکړئ، هیله ده چې نېکمرغه ژوند ولرئ!".

د پېريانو شرط

شينکۍ به تل پېريانو نيوله کله چې به پر هغې دغسې حمله راغله، نو پر ځمکه به اوږده وغځېده، تر خولې به يې ځګونه راغلل، پښې او لاسونه به يې کارږه شول او کله- کله خو به يې ګډې وډې خبرې هم کولې. خلکو به ويل چې دا د هغې خپلې خبرې نه، بلکې د هغې د پېريانو خبرې دي. پېريانو به کله ويل چې مونږ مسلمانان يو او کله به يې ويل چې کافران يو. همدا اوس د قاف له غره څخه راغلو او کله به يې نورې خبرې کولې

د شينکۍ د خبرو پر مهال به د شينکۍ د شا و خوا کورونو ښځې راټولې شوې او هرې يوې به د خپلو ستونزو په باب پوښتنې ځنې کولې. په دې کې به د ناروغانو. وړکو خپلوانو. ورکو شيانو او داسې نورو په اړه پوښتنې کېدې، خو د شينکۍ مور به بيا داسې ويل: "اې ظالمانو! تاسې زما لور ولې ځوروئ؟ له خدايه نه ډارېږئ؟ اخر تاسې له مونږ بېچاره ګانو څه غواړئ؟"

پېريانو به کله ويل چې سره غواړو، ياني يو شی حلال کړئ او کله به يې بيا نور څه ويل. د شينکۍ مور به په وار- وار يو چرګ حلال کړ او د پېريانو لپاره به يې همداسې روغ- رمټ بام ته وغورځاوه، خو په دې خيراتونو هم د شينکۍ ناروغي ښه نه شوه.

شینکۍ یې مور پر ډېرو زیارتونو، پیرانو، تعویذګرو او ډاکټرانو وګرځوله، خو هیڅ ګټه یې ونه کړه.
یوه ورځ تر بلې ناروغه کېده او رنګ یې لکه ژېړ زعفران داسې واوښت. مور یې نه پوهېده چې شینکۍ څه ډول ناروغي لري؟
یوه ورځ چې شینکۍ پېریانو نیولې او د پښوا په پرتله یې ډېره په تکلیف کړې وه، مور بېچاره ګۍ یې سخته وارخطا شوه او د پښوا په شان یې وویل: "ای ظالمانو! ولې نه راته وایاست چې تاسې له مور بېچاره ګانو څه غواړئ؟"
پېریانو ویل چې که تاسې زموږ یو شرط ومنئ، نو زموږ دې د سلیمان(ع) په ګوتمۍ قسم وي، چې بیا به په ټول ژوند کې شینکۍ ونه ځوروو.
د شینکۍ مور، چې د خپلې لور ناروغۍ ډېره ځورولې وه، خوشاله شوه. ویل ستاسې هر شرط پر غبرګو سترګو منو. دغه یو د سرو زرو وښی چې زما د مور د لاس نښه ده او ما خپلې مېرور ته ساتلې دی. سمدلاسه یې خرڅوم، خو مقصد چې زما لورکۍ جوړه شي. وو ایاست څه ډول شرط لرئ؟ پېریانو وویل: "شینکۍ، ستاسې ګاونډي جانان ته ورکړئ او که مو بل چا ته ورکړه، نو موږ به نه هغه هلک او نه شینکۍ ژوندۍ پرېږدو."

تولسي په ارګ کي

د وزیرانو دا بېړنۍ غونډه د افغانستان په جنوبي ولایتونو کي د ناامنیو په باب وه، چي د ځینو لویو ولایتونو والیان. لوی رئیسان او ځیني سفیران هم ورته رابلل شوي ول. که څه هم ولسمشر د اوږده مېز سر ته ناست و او د غونډي ټول برخه وال یې ښه په اسانۍ لیدای شوای، خو بیا هم د مېز ټولو څنډو ته یې داسي په ځیر- ځیر کتل، لکه حاضر او غیرحاضر چي معلوموي. د ولسمشر تندی له ګونځو ډک و، غاړي یې تازه کړې او په خپلو خبرو یې داسي پیل وکړ: "تاسي ته معلومه ده چي د افغانستان په جنوبي ولایتونو کي امنیتي وضعیت ورځ په ورځ مخ پر خرابېدو دی او دا هم د لمر په شان سپینه خبره ده چي د دې ټولو ناامنیو تر شا د پاکستان لاس دی. د پاکستان ولسمشر جنرال مشرف ډېر دوه مخی سړی دی، پر یوه سر د تراهګرۍ ضد مبارزې کي ځان زموږ سره د نړیوالې ټولني غړی بولي او له بلي خوا افغانان د شا له خوا په چاړه وهي او پټ د طالبانو ملاتړ کوي. له دې خبري سره سم د ولسمشر ستوني وچ شو او د اوبو ګیلاس یې پر سر پورته کړ. د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر له دې موقع څخه استفاده وکړه، په یوه لاس کي یې خپلي

ژېړ رنګه ډبريني تسبېح اړولې او په بل لاس يې خپلې عينکې د پزې خوا ته راښويولې، سوکه وويل: بلې جناب صاحب! تاسي ډېره پر ځای خبره کوئ. جنرال مشرف کټ مټ د ((پايل ملهوترا)) رول لوبوي. پر يوه سر ځان د تولسي خواخوږي او خېښه ګڼي او پر بل سر د تولسي زوی "ګاتم" د هغې پر ضد پاروي.

د دې خبري په اورېدو د غونډي ټولو برخه والو ته خندا ورغله. خو خپلې خنداوي يې پټې کړې. يو وزير، چي د اوبو بوتل يې په لاس کي و، ډېر په زوره پوخ وهل چي د ټولو وزيرانو ورپام شو. نو موږ ي وزير د دې لپاره چي ځان داسي وښيي، چي ګواکي اوبه يې په سره غاړه کي ولاړې، مخ شا ته واړاوه او له ځان سره يې پټ پټ خندل. دا چي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير ليري د مېز په مخامخ سر کي ناست و او له بلې خوا ولسمشر د اوبو په څښلو لګيا و. نو دغه خبري او خنداوي يې سمي وانه ورېدې او ورپسي زياته يې کړه: اوس په جنوبي ولايتونو کي د ښار دباندي د دولت واک چندان نشته. که دغه حالت همداسي دوام ومومي، نو اخر به موږ دې ته اړ شو چي له طالبانو سره مخامخ خبرو ته کښېنو. ځکه موږ وليدل چي له زوره څه جوړ نه شول. زما په فکر موږ ته همدا يوه لار راپاته ده، بله هيڅ لار نه لرو. خو که له طالبانو سره مخامخ خبرو ته کښېنو، نو له نړيوالي ټولني

او په دولت کي له ځينو دوستانو سره به څه کوو؟ او که دا کار ونه کړو، نو طالبان ورځ په ورځ پياوړي کېږي، اوس زه حيران يم چي څه وکړم؟ ولسمشر په دې وخت کي خپل يوه او بيا بل مرستيال ته په داسي ډول وکتل، لکه له هغوی څخه چي د نظر ويلو غوښتنه کوي، خو هغوی يو بل ته له مانا ډک کتلو وروسته بيا هم څه ونه ويل. په دې وخت کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير بيا غاړي تازه کړې او ويې ويل:

محترم رئيس صاحب! زه ستاسي مجبوريت احساسوم. (مير) هم ستاسي په شان مجبور او په دوه لاري کي ولاړ دی. که (منديرا) ته نژدې کېږي، نو تولسي يې له لاسه وزي او که د پخوا په شان تولسي ته زړه ورنژدې کوي، نو "منديرا" يې پر ارامه نه پرېږدي اوس دې مسئلې يو داسي حالت رامنځته کړی چي د (ويراني) کورنۍ يو يو غړی، لکه د جنوبي ولايتونو ولسوالۍ چي زموږ له واکه وزي، پر مير بې باوره کېږي، ان دا چي اوس د مير انا ياني (با) چي تر دې مهاله مير ډېر ورباندي ګران و، پر هغه بدګومانه شوې ده. زه فکر کوم چي په ويراني کورنۍ کي د (با) خپګان دومره مهم دی، لکه په افغانستان کي د کندهار ولايت امنيت.

په دې وخت کې بیا د غونډې برخه والو په خندا او بنهاري پیل وکړ. خو دا چې د ولسمشر تندی هماغسې تریو و، نو ډېر ژر بېرته غلي کښېناستل. د غونډې تر دې ځایه ولسمشر داسې فکر کاوه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر له بل چا سره خبري کوي، خو وروسته چې یې پام شو، هغه د ده خوا ته ګوري، نو په لوړ اواز یې وویل: ډاکټر صاحب تاسې د چا خبره کوئ، زه خو هیڅ پوه نه شوم؟

په دې وخت کې ټولو په خندا پیل وکړ. ولسمشر چې خپله یې هم خندل، څو واره پرله پسې وپوښتل: تاسې ولې خاندئ، څه خبره ده؟ ما هم خبر کړئ! خو خنداوې دومره لوړې وې چې د ولسمشر دغه پوښتنې چا ګرد سره وانهورېدې. کله چې خنداوې لږ سوکه شوې، د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر، چې له خندا یې سپین پلاستیکي غاښونه ښکارېدل، لږ په زړورتیا وویل: رئیس صاحب دا یوه هندي ډرامه ده چې له طلوع ټلویزیون څخه پرله پسې خپرېږي: (کیونکه ساس بهي کبهي بهو تهي) نومېږي، خو عام خلک یې (تولسي) بولي. ډېره په زړه پوري ډرامه ده، د افغانستان له اوسني وضعیت سره ډېر سر خوري.

ولسمشر، چې خندا یې نوره هم زیاته شوه، وویل: ناځوانه چې دا دومره په زړه پوري ډرامه ده، ولي دې ماته مخکې نه ویل. دا

خو ستا دنده هم ده. تر دې وروسته يې د کابينې نورو غړو ته مخ وروااړاوه او ويې ويل: داسي معلومېږي چي تاسي ټول دغه ډرامه ګورئ، که څنګه؟ دا مهال په کابينه کي هري خوا ته زوړ جوړ شو چي هوا مونږ ټول تولسي ډرامه ګورو او ورپسي د تولسي ډرامې د کرکټرونو په باب تبصرې پيل شوې. په دې وخت کي ولسمشر په خندا خپل يوه مرستيال ته مخ وروااړاوه او ورڅخه ويې پوښتل: دوی خو وايي چي دا ډېره په زړه پوري ډرامه ده، ايا تاسي يې ګورئ؟

مرستيال يې په يوه لاس د خپلي لنګوټې ول سم کړ او په بل لاس يې خپلي د نظر عينکي پورته کړې، په خندا وويل:

نه، صاحب! زه يوازي ايراني چينلونه ګورم، هلته هم ډېري ښې ډرامې رواني دي. ولسمشر تر دې وروسته خپل دوهم مرستيال ته مخ وروااړاوه او دغه پوښتنه يې څني وکړه. هغه ورته وويل: نه، زه هم دا ډرامه نه ګورمه، زما يوازي له روسي او فرانسوي چينلونو سره کار دی.

د بهرنيو چارو وزير، چي ولسمشر ته نژدې ناست و، په ډېر فاتحانه ډول وويل: رئيس صاحب! دا ډرامه ډېره په زړه پوري ده، مونږ ټول يې ګورو، د افغانستان له سياسي او امنيتي وضعيت سره ډېر اړخ لګوي. د دې ډرامې اصلي کمال په تولسي

کرکټر کي دی چي ډېره ښکلې ده، خو بېچاره ګی. داسي د پردیو د دسیسو قرباني ده، لکه افغانستان چي د تراهګری قرباني دی. دا ځل چي هندوستان ته ولاړ شم، نو خامخا یې وینم او افغانستان ته د راتګ بلنه ورکوم. په دې پسي د کانو او صنایعو وزیر زیاته کړه: تولسي خو رښتیا هم چي بې جوړې ده او پر ما هم ډېره ګره ګرانه ده، خو زما د (دکشا) تمثیل هم ډېر خوښېږي، په تېره بیا د هغې دا تکیه کلام چي وایي: (هی هی هی). له دې سره سم د کابینې ټولو غړو په خندا ورسره بدرګه کړه: هی هی هی...

د ښځود چارو وزیري پوړنی پر سر سم کړ او ویې ویل: زه خو دا وړاندیز کوم چي تولسي ته دي د افغانستان تابعیت ورکړل شي، ځکه زه چي له څه مهال راهیسي دغه ډرامه ګورم، نو په خپله ټولنه کي مي دغسي ښکلې او باسلیقه مېرمنه نه ده لیدلې. تر دې وروسته د لوړو زده کړو وزیر، چي تر دې مهاله یې په دې اړه څه نه و ویلي، ولسمشر ته وکتل او بیا یې وویل: تولسي رښتیا هم چي ډېره ښکلې ده، له همدې امله زمونږ د محصلینو په زړونو کي هم ډېر ځای لري او که رښتیا ووایم، نو زما زړه یې هم وړی دی، په دې ارزي چي افغاني تابعیت دي ورکړل شي، خو زه دا اندېښنه لرم چي خدای مه کړه په راتلونکو انتخاباتو کي ځان

ولسمشرۍ ته کاندید نه کړي، ځکه زه چې په افغانستان کې د دې محبوبیت وینم، نو باور لرم چې هیڅوک به هم انتخابات ورڅخه ونه ګټي. په دې وخت کې په کابینه کې یو زوړ جوړ شو او له هرې خوا دا اوازونه راپورته شول: که افغانستاني شي، مسلمانه شي او د خلکو په رایه هم وټاکل شي، څه پروا لري؟ موږ به ډېر نېکمرغه یو، که دغسې یوه ښکلې اوفېشني ولسمشره ولرو.

د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر چې له ډېرې خوشحالیه یې خوله نه سره ټولېده وویل: زه باور لرم چې تولسي به خامخا ځان کاندید کړي، ځکه چې سیاسي پس منظر هم لري،یو مهال په نوي ډیلي کې د (بهارتیا جنتا) ګوند له خوا پارلمان ته کاندیده شوې هم وه. د تولسي اصلي نوم (اسمریتي ایراني) ده، له تخلص څخه یې ښکاري چې دا ایراني الاصله هندوانۍ ده او پر مړا هم له همدې خاطر ډېره ګرانه ده. افغانستان خو هسې هم د ایران یوه فرهنګي حوزه ده. که ستاسې یاد وي څه موده مخکې زموږ ولسمشر په تاجکستان کې وویل: "افغانستان، ایران و تاجکستان سه کشور هم زبان اند". په دې وخت کې د غونډې ټولو غړو په یوه اواز وویل: هو! زموږ یاد دي چې ولسمشر دغه خبره وکړه.

ولسمشرۍ ته کانديد نه کړي، ځکه زه چې په افغانستان کي د
دې محبوبيت وينم، نو باور لرم چې هيڅوک به هم انتخابات
ورڅخه ونه ګټي. په دې وخت کي په کابينه کي يو زوړ جوړ شو
او له هري خوا دا اوازونه راپورته شول: که افغانستاني شي،
مسلمانه شي او د خلکو په رايه هم وټاکل شي، څه پروا لري؟
موږ به ډېر نېکمرغه يو، که دغسي يوه ښځه اوفېشني
ولسمشره ولرو.
د اطلاعاتو او فرهنګ وزير چې له ډېري خوشحاليه يې خوله نه
سره ټولېده وويل: زه باور لرم چې تولسي به خامخا ځان کانديد
کړي، ځکه چې سياسي پس منظر هم لري، يو مهال په نوي ډيلي
کي د (بهارتيا جنتا) ګوند له خوا پارلمان ته کانديده شوې هم
وه. د تولسي اصلي نوم (اسمريتي ايراني) ده، له تخلص څخه يې
ښکاري چې دا ايراني الاصله هندوانۍ ده او پر ما هم له همدې
خاطر ډېره ګرانه ده. افغانستان خو هسي هم د ايران يوه فرهنګي
حوزه ده. که ستاسي ياد وي څه موده مخکي زموږ ولسمشر په
تاجکستان کي وويل: "افغانستان، ايران و تاجکستان سه
کشور هم زبان اند". په دې وخت کي د غونډې ټولو غړو په يوه
اواز وويل: هو! زموږ ياد دي چې ولسمشر دغه خبره وکړه.

د کورنیو چارو وزیر وویل: رئیس صاحب! دا ډرامه نه یوازي دا چي ډېر لیدونکي لري، بلکي د افغانستان په امنیت کي هم خورا ستره ونډه لري. تاسي باور وکړئ چي د شپې له خوا د ډرامې تر ختم پوري، چي نیم ساعت دی، پر سړکونو د پولیسو هیڅ ګزمه نه وي، ان دا چي د پولیسو د حوزې په دروازه کي یو پیره دار هم نه وي، ځکه چي اړتیا یې نشته. د شپې له خوا د نیم ساعت لپاره داسي امنیت دی، چي په نړۍ کي ساری نه لري.

ولسمشر چي تر دې مهاله یې د کورنیو چارو د وزیر خبرو ته په غور غوږ نیولی و، لږ په اندېښنه وویل: زه ډېر تعجب کوم چي پر دغسي یو بې مثاله امنیت، چي له پولیسو پرته موجود دی، ولي نړیواله ټولنه سترګي پټوي؟ ولي خبري رسنۍ په دې باب څه نه وایي؟ د ملي امنیت رئیس وویل: رئیس صاحب! موږ د دې لپاره دا خبره پټه ساتلې ده چي غله، طالبان او القاعده شبکه خبره نه شي. د ولسمشر تندی وغوړېده او په خندا یې وویل: یاره دا خو مو رښتیا هم چي ډېر ښه فکر کړی دی، خو ایا رښتیا پر دغه مهال تر اوسه څه پېښه نه ده شوې؟ د کورنیو چارو وزیر یو ځل د کابینې غړو او بیا ولسمشر ته وکتل او ویې ویل: تر اوسه خو د خدای فضل دی، خیر و خیریت دی، هیڅ پېښه نه ده شوې. یوازي د کابل ولایت په قرغه کي یوه کور ته غله ورغلي

ول، د کور خلکو تولسي ډرامه کتله، چې غلو يې کور لوټ کړی و او د کور پر يو دېوال يې ليکلي ول: "تولسي دي ژوندۍ وي".
خو زه فکر کوم چې په دې کار کي هم دولت خپله ملامت دی، ځکه چې برېښنا يوازي په ښارونو کي ده او هغه هم د ښار په يوه ناحيه کي وي او بله کي نه وي. پر دغه مهال خامخا په هغه ناحيه کي برېښنا نه وه، چې د غلو کورونه ول. که نه نو غله خو هم دغه ډرامه ګوري.
ولسمشر لا پر دې خبره تبصره نه وه کړې چې د اوبو او برېښنا وزير دخبرو نوبت واخيست او ويې ويل: يا ره دا تاسي څو کسان ډېر ناځوان ياست، تاسي چې دومره په زړه پوري ډرامه ګورئ ماته مو ولي نه ويل. زه خونه وم خبر، وايي: مينه د ښکليو څنګه کيږي ماله چل نه راځي - چې پر چا څه رنګه ګرانيږي ماله چل نه راځي. بيا يې پر خپل ځيګر لاس کښېښود. لومړی يې ولسمشر او ورپسې يې د کابينې يوه يوه غړي ته وکتل او ويې ويل: تر دې وروسته زه تاسي ته ډاډ درکوم چې پر دغه مهال به په ټول افغانستان کي برېښنا وي، ځکه چې دا د افغانستان د امنيت او امنيت د افغانستان د سرنوشت مسئله ده. په دې وخت کي د کورنيو چارو وزير بيا د خبرو نوبت واخيست او ويې ويل: رئيس صاحب! يوه بله ډېره مهمه خبره دا ده چې دې ډرامې زموږ

دولت له یو لوی خطر څخه ژغورلی دی. هغه دا چي د سرای شمالي خطرناکه الـه ګولـه خو تاسي تـه معلومـه ده چي ډېره خطرناکه توطیه وه، تاسي به نه یاست خبر چي دغه اله ګوله هم د تولسي له برکته پای ته ورسېده.
ولسمشر چي تر دې مهاله یې په ډېر فکري تمرکز د کورنیو چارو وزیر ته غوږ نیولی و، ناڅاپه ټکان وخوړ او په ډېر تعجب یې وپوښتل: څه وایې! څنګه د تولسي له برکته پای ته ورسېده؟ د کورنیو چارو وزیر وویل: د دې اړ و دوړ مشر خپلو ایله جاریانو ته ویلي وه چي د طلوع ټلویزیون خوا ته ورنه شي. ځکه چي هغه وخت تولسي د اوو میاشتو اوښدواره وه او بل نو د دغي ډرامې لړۍ شلېده، که نه نو مور او تاسي خو ولیدل چي دغو ایله جاریانو د اریانا ټلویزیون دودانۍ یوه برخه ورانه او په ښار کي یې ډېر نور ځایونه هم لوټ او وران کړل. که دا ایله جاریان د طلوع ټلویزیون خوا تـه راغلي وای، تاسي باور وکړئ چي په شېرپور کي زموږ کورونه هم خوندي نه پاته کېدل. دا خو لا څه چي خپله ارګ هم په خطر کي و.
د ښځو چارو د وزیري تندی وغوړېده او په خندا یې وویل: یاره افرین چي یو غل هم دومره د ښځو حقوق پېژني. ولسمشر چي له خندا یې داسي ښکارېده، لکه له خوشالیه چي په کالیو کي نه

ځایېږي، د کورنیو چارو وزیر ته وکتل او ویې ویل دغه سړی زه هم پېژنم، چې د سرای شمالي اله ګوله یې رهبري کوله. خو په دې یې نه وم خبر، چې دومره زړه سوی او د ښځو حقوقو ته دې احترام ولري. باید دغه سړی ښه ونازول شي. د کورنیو چارو وزیر په داسي حال کي چې په څېره کي یې خوشالي له ورایه ښکارېده او داسي ایسېده، لکه پر ولسشمر چې یو ډېر لوی زېری کوي، په خندا وویل: رئیس صاحب تاسي ډاډه اوسئ. هغه سړی ما ډېر نازولی دی، همدا اوس د افغانستان د یو مهم ولایت د امنیې قوماندان دی. ولسمشر، له خندا په ډکه خوله ورغبرګه کړه: څه وایې؟ د امنیې قوماندان دی؟ عجبه ده ولا زه خو هیڅ خبر نه یم، څه وخت د امنیې قوماندان شو؟ د کورنیو چارو وزیر وویل: رئیس صاحب! هغه مهال تاسي یوَ بهرني هېواد ته په سفر تللي واست، چې ما ستاسي مرستیال ته پېشنهاد کړ او هغه یې په هماغه شېبه د مقررۍ فرمان صادر کړ. ولسمشر لومړی خپلو دوو مرستیالانو او بیا د کابینې غړو ته وکتل او په خندا یې وویل: یاره ډېر چالاکه خلک یاست! تاسي تل د خپلي خوښې کسان زما په مرستیالانو هغه مهال مقرروئ چې زه په سفر کي یم، د دولت په لسګونو لوړپوړي چارواکي دغسي قاچاقي مقرر شوي دي چې زه یې ځیني کسان تر اوسه هم

نه پېژنم. د سوداګرۍ وزير، چې د امنيت په برخه کې د کورنيو چارو د وزير خبرې واورېدې، نو ده هم خپلې خبرې داسې پيل کړې: تولسي ډرامه د افغانستان د اقتصاد په پياوړتيا کې هم ډېره ...ره ونډه لري. په دې وروستيو وختونو کې د افغانستان ځينې کورني توليدات، په هېواد کې د مير او تولسي د نامه له برکته د بهرنيو توليداتو په نوم، په لوړه بيه خرڅېږي. زه خپله دغه ډرامه له ډېره وخته راهيسې ګورم. په دې ډرامه کې درې کرکټرونه، لکه: ګووېندر ويراني، پايل ملهوترا او انوپم کباډيا د هندوستان ډېر لوی پانګه وال دي، زه هڅه کوم چې دوی په افغانستان کې پانګې اچونې ته وهڅوم.

د ښوونې او روزنې وزير، چې تر دې مهاله پټه خوله ناست و، وويل: تولسي د افغانستان د نوي نسل په زړونو کې هم ډېر ځای لري. زموږ په مکتبونو کې هم شاګردان ټوله ورځ د تولسي ډرامې په باب تبصرې کوي. کورنی کار او درس بيخي ځنې پاتې دي. ښوونکي خو هسې هم په دې معاشونو ټولګيو ته نه ځي، بس نو په ټولګيو کې پر تولسي ډرامه ښه بانډار تود وي. تر دې وروسته د حج او اوقافو وزير هم له خندا په ډکه خوله وويل: دا ډرامه زه خپله هم ګورم او د عامو خلکو هم ډېره خوښه ده، په هغو مسجدونو کې چې ملا امامان يې د تولسي ډرامې د

خپرېدو پر مهال جماعت کوي، پنځه نفره هم نه وي. ځکه چې ټول خلک تولسي ډرامه ګوري. ما ټولو ملا اِمامانو ته مکتوبي خبر ورکړی، چې د جماعت وخت ته تغیر ورکړي، ځکه چې تولسي ډرامه هم ډېره مهمه ده، تاسي د پښتو ژبې دا لنډۍ نه ده اورېدلې چې وايي: لمونځ که قضا شي، بيا به ادا شي- ادا به نه شي، قضا شوي ديدنونه.

يوه وزير په ټوکه وويل: بيشک ولاوزير صاحب، شما چيقه خوب پشتو را ياد داريد. د حج او اوقافو وزير په خندا وويل: پشتوی ما هم هميقه بود؛ ديګه خلاص شد.

د عامې روغتيا وزير چې وليدل، هر وزير د تولسي ډرامې په باب خپلې برياوي بيانوي او ښه تود هرکلی يې کېږي، نوده هم خپلې خبرې داسې پيل کړې: دا ډرامه رښتيا هم چې ډېر ليدونکي لري، زموږ ټول طبي پرسونل دغه ډرامه ګوري، ان دا چې د روغتون په عاجل وارډ کې يو نرس او يو ډاکټر هم نه وي. ولسمشر په ګوته د غونډې برخه والو ته اشاره وکړه او په خندا يې وويل: ګورئ ناخوانانو! تاسي ټول تولسي ډرامه ګورئ، خو ماته مو نه ويل. تر دې وروسته به يې زه هم ګورم، خو ستونزه دا ده چې په سفر کې يې بيا نه شم ليدای، تاسي ته خو معلومه ده چې زما ټول وخت په خارجي سفرونو کې تېر شو. ښه به دا وي

چي زما د قبايلي چارو مشاور وزير دغه سريال تعقيب کړي او هر سهار د هماغي برخي کيسه راته وکړي، ځکه چي دی بېچاره هسي هم بې سواده دی، نور کارونه نه شي کولای.

د قبايلي چارو مشاور وزير، په داسي حال کي چي نسوار يې خولې ته اچول، وويل:

ما به پر دواړو سترګو دغه کار کړی وای، خو زه په يوه ټکي پارسو نه پوهېږم. تاسي چي تر اوسه پوري د کابينې څومره غونډي کړي دي، نو ټولي خبري يې په پارسو وي، زه يې ولاکه په يوه ټکي پوهېدلی يم. ولسمشر تر يوې نرۍ خندا وروسته دفاع وزير ته مخ وروا ړاوه او ورته ويې ويل:

جنرال صاحب! زه فکر کوم چي تاسي دا کار ښه کولای شئ، ښه کافي وخت ورته لرئ، ځکه چي د افغانستان نظامي چاري هسي هم زموږ بهرني دوستان سنبالوي، د افغانستان کورنۍ چاري هم دغسي درواخله. ما يو ځل غوښتل چي دغه دواړه وزارتونه ببخي له منځه يوسم، خو وزيران يې بېکاره کېدل، ځکه مي دغه کار ته اوږه ونه لګېده. که رښتيا ووايم، نو له وسه مي پوره نه وه. ځکه چي که کوم والي له ولايته نه ليري کېږي. نو سړی به د وزارت او يا مشاور وزارت وړانديز ورته وکړي. که څه هم هغه بې سواده وي. خو که يو وزير له وزارته ليري کوم، هغه ته به د

خپل پوست پرته څه وړانديز وکړم؟ دفاع وزير، په داسې حال کي چي خوب زنګاوه، وويل:
ستاسي خبره ښخي سمه ده، خو دا ډرامه د شپې ناوخته پيل کېږي، زه ډېر وختي ويده کېږم. همدا اوس هم ويده وم، ستاسي په خنداګانو راويښ شوم. له دې خبري سره سم د غونډي ټولو برخه والو وخندل. ولسمشر تر دې وروسته د بهرنيو چارو وزير ته مخ وروااړاوه او ويې ويل:
ډاکټر صاحب! زما خو داسي خوښه ده، چي دا ډرامه تاسي تعقيب کړئ، ښه دي ستاسي لپاره به هم يو ښه مصروفيت وي او که زما سره په سفر کي ملګري واست، نو بيا به په بهرنيو چارو کي زما مشاور وزير دغه دنده پر مخ وړي. که هغه هم بوخت و، نو زما بل مشاور وزير به دغه کار کوي. زما مشاور وزيران خو هم ماشاءالله دومره ډېر دي چي زما څخه يې هم حساب ورک دی، له ځينو سره خو مي په پوره يوه کال کي ليدلي هم نه دي. د بهرنيو چارو وزير خپل يو لاس پر ځيګر کښېښود او ويې ويل
صاحب پر دواړو سترګو! دا زما لپاره ډېر وياړ دی. د اطلاعاتو او فرهنګ وزير غوښتل ولسمشر ته دا وښيي چي دا ستره بريا ده لاس ته راوړې ده، غاړه يې اوږده کړه او ويې ويل:

ځيني خلک له طلوع ټلويزيون څخه سر ټکوي، چې دا د ايرانيانو چينل دی، ايراني فرهنګ ته کار کوي، د افغانستان ملي ټرمينالوژي نه مراعتوي، قومي او ژبني تعصب ته لمن وهي. دغه خلک ماته هم دا ګوته نيسي چې د دې چينل تر شا ولاړ يم. زه وايم، دا خبره سمه ده چې زه د دې چينل تر شا ولاړ يم، خو دغه انتقاد اصلاً د (ای، ایس، ای) کار دی، ځکه چې هغوی په افغانستان کې يو داسې هندي سريال نه شي زغملای چې دومره ډېر ليدونکي دي ولري او يا ښايي له دې به وېرېږي که تولسي د افغانستان تابعيت ولري، نو د ولسمشرۍ په انتخاباتو کې خامخا بريالۍ کېږي. د کانو او صنايعو وزير وويل:

دا ډرامه رښتيا هم چې ډېره په زړه پورې ده، په تېره بيا د تېرې شپې صحنه چې د مير د واده سالګره وه، واه وا...

په دې وخت کې ولسمشر خپل فرهنګي مشاور ته مخ وروااړاوه او ورته ويې ويل:

دوی وايي چې د تېرې شپې صحنه ډېره جالبه وه، ته همدا اوس طلوع ټلويزيون ته ټيليفون وکړه چې دغه برخه تکراري خپره کړي. فرهنګي مشاور وزير په خندا وويل: صاحب تاسې غم مه

کوئ، دا ډرامه هره ورځ تکراري خپرېږي، همدا اوس لس دقيقې وروسته يې وخت دی. ولسمشر وويل:
ښه چې داسې ده، نو تر دې وروسته به زموږ د غونډې په منځ کې تفريح د تولسي ډرامې د نشر پر مهال وي. زما په فکر تر دې به بله ښه تفريح نه وي. زه اوس ځم چې ډرامه را څخه تېره نه شي.
نور زموږ ننني غونډه پای ته ورسېده، د خدای په امان.
ولسمشر لا د غونډې له مېز څخه درې ګامه نه و ليرې شوی، چې د ښځو چارو وزيرې ورپسې غږ کړه:
"هی هی، چه يک رئيس جمهور ديموکرات!".

د خره حافظه

زموږ يو شين خر و چې خورا قوي حافظه يې درلوده. په تېره بيا د کور او باغ لاره خو ګرد سره نه ځني ورکېده. کله چې به دې له غوجلي څخه خوشي کړ، نو نېغ به باغ ته ولاړ او بيا چې به دې بار پر باندې کړ او ايله به دې کړ، نو هم به برابر کور ته راغی. د ده قوي حافظې موږ دومره زړور کړي وو، چې يوازې به مو هم خوشي کاوه.

يوه ورځ مې د کور سودا پر بار کړې او له ښار څخه د کلي پر خوا راروان وم، چې په لاره کې له يوه انډيوال سره مخامخ شوم زموږ خبري همداسې په ولاړې ښه ډېرې اوږدې شوې، يو وخت ګورم چې خر تللی دی. زما هم زړه پوره (ډاډه) و، چې ځه نه به ورکېږي، د کور لاره ورمعلومه ده.

کله چې کور ته راغلم، نو ګورم چې خر نه دی راغلی. توري ځمکې مې ورپسې سپينې کړې، ښا و خوا نژدې کلي مې ورپسې وپلټل، خو خر مې پيدا نه کړ. تر دې مهاله مې په خره ډېر لاس خلاص و. د ژرندې پېټې، د ښار سودا، د حيوانانو واښه او داسې نور اړه ومانده مې ټول په خره پوري تړلي ول. کله چې مې خر ورک شو، نو داسې مې لاس په خوله شو چې يوې خوا ته مې مخ نه ګرځېده. يوازې مې دا خواري نه وه چې خر مې

ورک شو ، بلکي پر خره باندي بار سودا هم ورسره ورکه شوه. نور نو ټولي لاري راباندي ودرېدې، یوازي یوه لار راپاته وه، هغه دا چي کتني والا (کوډګر) ته ورشم.

زموږ په سیمه کي یو تعویذګر، چي ملاتور نومېده، خورا مشهور و. د ملا تور برجوره کلا د انګوري باغونو په منځ کي ودانه شوې وه، چي د دروازې پر سر یې د غره د پسه یوه جوړه ښکرونه نصب شوي ول. د کلا مخ ته به هره ورځ ګڼ شمېر خلک په نوبت کي ناست ول، چي له نژدې او لیرو سیمو څخه به راغلي ول. چا به ناروغان راوستلي او د چا به بیا یو دوست، یو حیوان او یا کوم شی ورک شوی و.

خلکو ویل چي یوه ورځ د ملاتور د نیکه، چي یو ډېر بزرګ سړی و ، د غره د پسه غوښو ته هوا شوې وه. بیا د ده مبارک په کرامت یو د غره پسه په خپله د ده کور ته راغی. ده حلال کړ، چي دا دی اوس یې ښکرونه دلته نصب دي.

ملاتور یې ځکه باله، چي له رنګه داسي تک تور و، لکه د ایرو کباب. ملاتور نه ملا او نه هم پرهېزګاره و، خو خلکو بیا هم ښه سړی باله. ویل دا پخې غوښي دي، څه به نه په کښي وایو. دی چي خپله هر ډول دی، خو نیکه ګان یې ښه خلک تېر شوي دي، خامخا د هغوی لاس ورباندي پروت دی. د ده په باب ډول- ډول

خبري کېدې، چا به ويل چې ښاپېرۍ لري، چا به ويل چې پېرى يې مسخر کړى دى او ځينو به بيا ويل چې نيکه ګان يې په خوب کې ټول حال ورته وايي. خو خپله ملاتور يوازې دا وروستۍ خبره منله او ويل به يې چې مونږ په مړو کې زورور يو.

ملاتور تر شپېتو کالو اوښتى او ځورا لوېيه کوړمه (کورنۍ) يې درلوده. ده اته ځوانان زامن درلودل، چې نه خپله ملاتور او نه زامنو يې تر دوو کمې ښځې درلودې. دوى په دغو ښځو کې يوه هم په ولور نه وه غوښتې، بلکې خلکو وربخښلي وې.

له خپل پلار څخه مې اورېدلي ول چې د ملاتور، نيکه پر يوه خره کډه راوړل او په دغه کلي کې يې ملايي ونيوله، خو اوس يې دومره ډېر جايداد درلود چې د ده کړوسيانو هم نه شواى خلاصولاى.

زه سهار په خره ورغلى وم، خو ايله غرمه نوبت راورسېد. ما هم هغه کولنګي چرګ، چې په دروږ کې مې له ځانه سره وروړى و، خليفه ته ورکړ او د ملاتور د ناستې خونې ته ورغلم. ملاتور تر سترېِ مشې وروسته اشاره راته وکړه چې کښېنه! تر ما مخکې يو بل سړى، چې ساعت يې ورک شوى و، هم د ملاتور څنګ ته ناست و. ملاتور يو څو دقيقې سر پر زنګنو کښېښود، بيا يې راپورته کړ او ويې ويل: ستا ساعت ورک شوى نه، بلکې يو چا

درڅخه غلا کړی دی، خو ته غم مه کوه انشاء الله چي پیدا به شي. سړي جیب ته لاس کړ، چي د شکرانې پیسې راوباسي. ګوري چي هغه ورک شوی ساعت هم له پیسو سره یو ځای له جیب څخه راووت. په دې وخت کي د ساعت خاوند د ملاتور په پښو کي ورپرېووت او ویې ویل. ستا قربان شم، بې شکه چي دخدای دوست یې، دا زما ساعت څنګه ژر پیدا شو، خامخا پېریانو راوړی دی. له دې سره سم په کوټه کي د خلکو زوږ جوړ شو او د ملاتور صفتونه پیل شول. په دې وخت کي ملاتور تر خپلو خریلو برېتو لاندي وخندل او په فاتحانه ډول یې د مجلس یوه یوه سړي ته وکتل.

هغه سړی چي رخصت شو، بیا زما نوبت راغی. ملاتور ته مي د خپل ورک شوي خره خبره یاده کړه. ملاتور سر پر زنګنو کښېښود او له ځان سره یې داسي څه ویل، چي زه نه پر پوهېدم. یو څو دقیقې وروسته یې سر راپورته کړ او ویې ویل: ستا خر غلا شوی نه، بلکي ورک شوی دی، ته کور ته ولاړ شه انشاء الله پیدا به شي.

سبا ورځ په کور کي ناست یم، چي زموږ شین خر له باره سره کور ته راغی او برابر خپلي غوجلي ته ولاړ.

کله چي خره ته ورولاړ شوم، نو ګورم چي خر زما، خو بار يې د بل چا دی. ما يې لا بار نه و خلاص کړی، چي د کور دروازه وټکېده. دروازه چي مي خلاصه کړه، نو ګورم چي يو سړی په دروازه کي ولاړ او راته ويې ويل: وروره وبخښه زما خر ستاسي کره راغی.

ـ هو! زموږ کره اوس يو خر راغی، خو هغه زموږ خپل خر دی، چي پرون ورک شوی و.

ـ وروره دا خر زما دی او نن مي په ګنج کي رانيو.

ـ ته هم عجيبه خبري کوې، ټول کلی شاهدان دي، چي دا خر زما دی او يو کال کېږي چي راته ولاړ دی.

سړي يوه ترخه خندا وکړه، ږيره يې په موټ کي ونيوله او راته ويې ويل: وروره زه هم په دې لويه ږيره دروا غ نه وايم، دا خر زما دی او نن مي په ګنج کي رانيو. بيا مي په ښار کي سودا رانيوله او پر بار مي کړه، خر مخکي، زه ورپسې او د کور خوا ته روان وو. کله چي دلته راورسېدو، نو خر ستاسي کور ته ننوت.

تر ډېر پوښتنو - ګروېږنو وروسته معلومه شوه، چي دې سړي خر له غله ځخه رانيولی و. اوس زه نه پوهېږم چي دا به د خره د قوي حافظې برکت و، چي د خپل کور لاره ورمعلومه وه او که به د ملاتور بزرګي وه، چي زموږ شين خر بېرته پيدا شو.

سپي ځنګه مړالونه وګټل؟

د ارګ په دروازه کي يوه ډله خبريالان په دې نيامت ولاړ ول، چي په يوه مطبوعاتي غونډه کي برخه واخلي. په دې وخت کي يو عسکر له ارګ څخه راووت او دا يادښت يې پر دېوال ونښلاوه: "هغه بهرني سپي، چي پخوا به يې خلک تالاشي کول، نن ناروغه او متخصص ډاکټر يې ويلي چي بايد درې ورځي استراحت وکړي، نو له همدې امله نن مطبوعاتي کنفرانس نه شي جوړېداى".
رښتيا هم نن ورځ د سپيانو لپاره ډېره غمجنه ورځ ده، ځکه ښاروالۍ دوه ساعته مخکي کوڅه ډبو سپيانو ته په زهرو لړلي خواړه وراچولي دي او اوس له کوڅو او سړکونو څخه مړه سپيان راټولوي او په موټرونو کي يې له ښاره دباندي وړي. يو زوړ سپين سپى، چي چارچشمه نومېږي او په يوه پښه نګښي، تر يوې مورۍ ارګ ته ورننوت. هلته يې وليدل چي يوه سړي يو تور سپى په درې اربېزه ګاډۍ کي کښېنولى او شا و خوا په ارګ کي

چکر ورکوي. په ګاډي کي ناست سپي داړي جينګي کړې، خپل ټټر ته يې اشاره وکړه او ويې ويل: زما نوم جنرال "جيټ براون" دی او د امريکا د متحده ايالاتو په پوځ کي د پوليسي سپيانو د يوولسمي ټولۍ قوماندان يم او دا زما معالج ډاکټر "مايکل" دی.

بيا چارچشمه په عاجزانه کړونچي سره ځان جيټ ته ورو پېژانده او د ښاروالۍ د کمپاين خبره يې ورته وکړه. جيټ د زړه سوي په ډول پر چارچشمه بوی وکيښ او بيا يې هغه خپل دفتر ته بوت. چارچشمه خپله لکۍ وښوروله او ويې ويل: من، من غوښه اخلم چي نن يو سپي داسي لوړ مقام لري. بيا جيټ هلته يوه ښهرني سړي ته اشاره وکړه او ويې ويل چي دی "جېک" نومېږي او زموږ د ټولۍ اشپز دی، بيا يې "جېک" ته ووېل چي مېلمه ته ډوډۍ راوړي. جېک هم سمدلاسه چارچشمه ته غوښه، بسکېټ او معدني اوبه راواخيستلې. چارچشمه د جيټ په دفتر کي د قيمتي مېز، څوکيو، غاليو، پردو، يخچال، ايرکنډېشن او نورو قيمتي سامانونو په ليدو يوې او بلي خوا ته حيران- حيران کتل. په دې وخت کي يې پر څو ميډالونو سترګي ولګېدې او ويې وپوښتل

دا ميډالونه د چا دي؟

ـ دا زما دي.
ـ څه شی! ستا دي؟ دا لومړی وار دی چې د سپي د مډال اورم!
ـ په پوځ کې مډالونه معمولاً د سولې نه، بلکې د جګړې اتلانو ته ورکول کېږي او د جګړې له اتلانو څخه یو زه هم یم.
ـ تا خو ماته وویل چې په ارګ کې د تالاشۍ دنده لرئ، د جګړې خبره خو مو ونه کړه.
جیټ د غرور په ډول وغړېږل او ویې ویل: لس کاله کېږي چې زه په پوځ کې کار کوم. لومړی ماموریت مې د ګوانتنامو په زندان کې و او هلته مې د تحقیق په څانګه کې کار کاوه. هر چا چې به اقرار نه کاوه، انسانانو به یې لاسونه او پښې وروتړل، په سر به یې توره کڅوړه ورواغوستله او بیا به یې زه ورخوشي کړم چې ویې داړم. ما به هم تر هغو داړه چې یا یې اقرار کولای او یا مړ کېدای. یو ورځ مې د یوه سړي په غاړه داسې کلکه خوله ورولګوله چې ځای پر ځای مړ شو. د زندان چارواکو اوازه واچوله چې دې سړي په خپله ځان وژلی دی، خو ماته یې د دې قهرمانۍ په بدل کې دغه یو د سرو زرو مډال راکړ. دا چې له انسان سره په مبارزه کې قهرمان شوم، نو د لسو خروړو سپیانو په مشرۍ په عراق کې د "ابو غریب" زندان ته ولېږل شوم. هلته یوه ورځ د زندان چاروکو له یوه بندي څخه کالي وایستل، پښې

او لاسونه يې ورو ټړل او بيا يې زه ورخوشي کړم. بندي چې مې هرڅومره وداړه، داسي کلک و، لکه ډبره، ګردسره يې اقرار نه کاوه، خو کله چې مې يې په سر خوله ورولګوله او ومې غوښتل چې ماغزه يې وخورم، نو بندي سمدلاسه په ژړا پيل وکړ. قوماندان مې دغه نوې تاکتيک ډېر خوښ کړ او ماته يې زما د دې قهرمانۍ په بدل کې يو د سرو زرو مډال زاکړ. دا چې هلته مې د ترهګرۍ ضد مبارزې کې لوړ نوم وګاټه، نو د لا نور خدمت لپاره يې افغانستان ته راولېږلم. دغه دوه مډالونه وينې؟ دا مې دلته ګټلي دي؛ په افغانستان کې مې يوازې مډالونه نه، بلکي د جنرالۍ رتبه هم وګټله.

چارچشمه يو هډوکی په تکليف تر ستوني تېر کړ او ويې ويل: ښه انډيواله اوس دا راته ووايه چې ارګ ته څنګه راغلې او دلته دې دنده څه ده؟ جيټ برېټونه پورته کړه او ويې ويل: زه چې کله افغانستان ته راغلم، نو لومړۍ ماموريت مې د کندهار او دوهم د بګرام په هوايي ډګر کې و. په دې دواړو ځايونو کې مې د ګوانتنامو او ابو غريب په شان خپله دنده په ډېر برياليتوب سرته ورسوله، تر دې وروسته د افغانستان د اساسي قانون د لويې جرګې د څارنې لپاره ور وګمارل شوم چې دا په حقيقت کې زما لومړی سياسي ماموريت و. کله چې هلته هم ښه وځلېدم، نو

بیا ارګ ته راوستل شوم. دلته زما دنده یوازې دا ده چې ارګ ته د باروتو د راوړلو مخه ونیسم. که څه هم ارګ ته ډېر داسې خلک راځي چې له لاسونو یې د تاریاکو او انسان د وینو بوی ځي او دوی د دولت لوړپوړي چارواکي هم دي، خو زه دوی نه رسوا کوم. جیټ د ارګ عمومي دروازې ته وکتل او ویې ویل: په دې ارګ کې د واک پر سر ډېرو انسانانو یو د بل وینې توی کړي دي، ډېرو نژدې خپلوانو یو د بل سترګې ړندې کړې دي. ان دا چې شاګرد خپل استاد وژلی دی. پر دې ارګ داسې انسانانو هم برید کړی چې ډېر باور ورباندې شوی و او د ارګ د ساتنې لپاره ګمارل شوي ول، خو له څه مهاله راهیسې چې په ارګ کې پر سپي اعتماد شوی، نو له نېکه مرغه هیڅ یوه بده پېښه نه ده شوې. تر دې وروسته جیټ د غرور په ډول په زوره- زوره وغپل او څو واره په خپل دفتر کې سره راوګرځېده چې چارچشمه هم دغه ډول غپا ورسره بدرګه کړه. چارچشمه د غوښې تر خوړلو وروسته پر شونډو ژبه تېره کړه او ویې ویل: زما مهربانه ملګرې! نه شي کېدای چې ماته هم دغه ډول یوه رسمي دنده راپیدا کړې؟ جیټ په خپله پسته څوکۍ کې وغځېد او ویې ویل: ولې نه! ته هم زما په شان رسمي کار کولای شې، خو ستونزه دا ده چې ستا انګلیسي ژبه نه ده زده. نن چې د چا انګلیسي زده

وي، بس هر څه یې زده دي، استعداد ته یې څوک نه ګوري. په افغانستان کې ګڼ شمېر بهرنیان یوازي له دې امله چې بهرنیان دي، لوړ ډالري معاشونه لري. دا زما معالج ډاکټر "مایکل" وینې! دی یو عادي نرس دی، خو دلته د ډاکټر په نوم راغلی او پنځه زره ډالره معاش اخلي. دا زما خدمتګار "جېک" بې سواده دی، خو درې زره ډالره معاش لري. بل دا چې ته د افغانستان سپی یې. که چېرې خارجي سپی وای او یا دې خارجي تابعیت درلودای، نو اوس به دې زما په شان ډېره لویه څوکۍ درلودای. لکه څنګه چې بهرنیان پر افغانانو باور نه کوي، دغسې یې پر سپیانو هم باور نه کوي. دا دی وګوره په افغانستان کې ګڼ شمېر بهرني سپي په امنیتي او نظامي برخه کې کار کوي. حال دا چې که د افغانستان سپیانو ته هم روزنیز ورکشاپونه جوړ شي، نو دغه ډول کارونه کولای شي. په دې وخت کې د جیټ پام شو چې چارچشمه سر پر څپړو ایښی او سترګې یې له اوښکو ډکې دي. جیټ د چارچشمه سر پر خپل زنګانه کېښود، اوښکې یې ورپاکې کړې او په مهربانۍ یې ورته وویل: ګرانه دوسته! ته ناهیلی کېږه مه. زه په افغانستان کې د سپیانو راتلونکی ډېر روښانه وینم، څکه ورځ په ورځ افغانان یو پر بل بې باوره کېږي، چې په نتیجه کې یې ګډوډي هم ورسره ډېرېږي؛

که چېري دغه حالت نور هم دوام ومومي، نو موږ ته به ډېر کارونه پیدا شي، چي اخر به د پولیسو په هره پوسته کي یوه یوه سپي ته اړتیا پیدا شي. د دې خبرې یو ثبوت دا دی چي نن په افغانستان کي په زرګونو نظامي کدرونه بېکاره او بې سرنوشته ګرځي، خو زه او زما په شان نور سپیان ډېري ښې وظیفې او امتیازات لري. زه باورلرم چي یو وخت به په افغانستان کي یو سپی هم بېکاره پاته نه شي. جیټ له خپلي څوکۍ څخه ولاړ شو، په کوټه کي یې شا وخوا وکتل او وه یې ویل: نن هغه وخت نه دی چي د یو بد او ټیټ انسان تشبه دي له سپي سره وشي، نن په لوېدیځو هېوادونو کي خلک له حیوان، په تېره بیا سپي سره یوځای اوسېدل، یو ځای ډوډۍ خوړل، مینه کول او ان دا چي واده کول، نوی تمدن بولي. جیټ په خپله کوټه کي پر دېوال د یوې ښکلي نجلۍ عکس ته اشاره وکړه او ویې ویل: دا وینې؟ دا زما انډیواله (Girl friend) ده، چي "جولیا" نومېږي. دا یوه ملیونره ده چي په امریکا کي اوسېږي او د حیواناتو د حقوقو د سازمان مشره هم ده. پر ما ډېره ګرانه ده او زه هم پر دې ډېر ګران یم. ماته دغه وظیفه هم دې راپیدا کړې او وصیت یې کړی چي تر مړیني وروسته به یې ټوله پانګه زما وي او بله خو لا دا چي شپږ میاشتي وروسته چي زما رخصتي ده، زما سره واده کوي.

تر دې وروسته جيټ د مهربانۍ په ډول خپله خبره د چارچشمه په غاړه کې ورواچوله او ورته ويې ويل: ګرانه ملګرې! ما د افغانستان په اړه ډېري څېړني کړي، خو په دې باب مي تر اوسه د سپي له خولې څه نه دي اورېدلي، نو که ته لومړی د ځان او بيا د افغانستان د تېرو څو کلونو په باب لنډ معلومات راکړې، ډېر به خوښ شم. چارچشمه سر له څېړو څخه راپورته کړ، غوږونه يې شک- شک ونيول او ويې ويل:
زما خاوند د کمونيستانو د حکومت په وروستيو وختونو کې د حکومتي ملېشو قوماندان و چې "يُلداش" نومېده. نوموړي زه او زما ورور "خاکي" له لومړۍ ورځې څخه د جنګ لپاره لوی او وروزلو. يوه ورځ خاکي د سپيانو جنګولو (سګوانۍ) په ميدان کې د يو غښتلي سپي له لاسه مات شو. يلداش ته درد ورغی او زما ورور يې په هغه ميدان کې په ميکاروف تفنګچه وويشت او مړ يې کړ.
کله چې په کابل کې د مجاهدينو حکومت جوړ شو، نو زما خاوند د ملي اردو جنرال شو. څو ورځې لا نه وې تېرې شوي چې د جهادي تنظيمونو تر منځ جګړې پيل شوې او ګام پر ګام پاټکونه جوړ شول. نور يې څه کوې، ترخه او پاچا و، چې جنرال يلداش هم يو پاټک جوړ کړ. د ده ايله جاريانو به هره ورځ په

لسګونو خلک بندیانول، د چا په سر کې به یې مېخونه ورټکوهل او څوک به یې په مړینې نځول. یوه شپه یې یو سړی، چې پښې او لاسونه یې ورتړلي ول، ماته راواچاوه، ما یې لومړی پزه او غوږونه وخوړل او بیا مې یې نس ورڅیري کړ. په دې وخت کې زما خاوند داسې په خوند- خوند راته کتل، لکه د ده چې هم د انسان د غوښو خوراک ته هوا شوې وي. زما په ژوند کې تر ټولو ښه خاطره هم دغه ده، چې د انسان غوښې مې وخوړې او هغه هم داسې یو انسان، چې خپله انسان په خوله کې راکړ. په دې ورځو کې په افغانستان کې د انسانانوتر منځ جګړه داسې توده وه چې د سپیانو جنګول یې ګردسره له یاده وتلي ول. یوه ورځ مخالفي جنګي ډلې یوه قوماندان، چې طلاخان نومېده، زمور سیمه ونیوله او زه په یوه زېرخانه کې په موږي پوري تړلی پاته شوم. طلاخان زما په لیدو خورا خوشاله شو. تر یو څه وخت وروسته د طلاخان یو ملګری "جبار" زما اندیوال شو، د وخت په تېرېدو سره جبار ته سړیتوب بد وایسېده او سوکه- سوکه یې د سپیانو پښې پیل کړې. لومړی یې خپل وښتان د سپي په ډول ببر پرېښوول، بیا یې د سپي په شان غپل زده کړل او تر دې وروسته یې د سپي په ډول داړل او د غوښو خوړل هم زده کړل چې بیا به ما او ده په ګډه د انسانانو غوښې

خوړلې. بيا يو داسي وخت هم راغی چي جبار په ښکاره له سرېتوبه واوښت او د سپيتاني اعلان يې وکړ. په دې وخت کي جيټ له ډېري خوشاليه له خپله ځايه ټوپ وهل، چارچشمه يې په غېږ کي ونيو او ويې ويل: نو جبار اوس چېري دی؟

_هغه د طالبانو د رژيم تر رنګېدو وروسته حکومت ونيو او اعدام يې کړ.

_اوف! نو ولي يې اعدام کړ؟

_هغه د خپلي سياسي مفکورې له امله اعدام شو.

_څه شي! د سياسي مفکورې له امله؟

_هو! ځکه جبار د هغه سياسي ګوند غړی و، چي اوس د امريکايانو په تور ليست کي شامل دی.

که څه هم دولت ظاهراً جبار ته د سلو نفرو وژل پلمه کړل، خو په حقيقت کي يې هغه د خپلي سياسي مفکورې له امله اعدام کړ، ځکه په افغانستان کي داسي ډېر کسان شته چي په زرګونو افغانان يې وژلي دي. دغه کسان نه يوازي دا چي چا حساب کتاب ورسره ونه کړ، بلکي اوس هم سرې سترګي ګرځي او د دولت په لوړو پوستونو کي هم کار کوي.

جيټ خپري سره وموښلې او ويې ويل: که زه هغه مهال په افغانستان کي وای، نو هيڅکله به جبار نه وای اعدام شوی.

یاره دې طالبانو خو ډېر لوی خیانت کړی دی چې په کابل کې یې دغسې یو طلایي حکومت رنګ کړ، که نه نو اوس به مو د خپل انسان الاصله سپي په مرسته ډېر ملګري پیدا کړي وای چارچشمه د ډاډ په ډول د جیټ پر اوږه څپړه کښېښووله او ویې ویل: یو بل زېری به هم درباندې وکړم. هغه دا چې د کمونیستانو په دوره کې هم دوه نفره له سپیتوبه اوښتي او په ډېر ویاړ یې سپیتانه منلې وه. جیټ له ډېري خوشالیه توپونه ووهل او چارچشمه ته یې وویل چې هله ژر راته ووایه چې دا څوک ول؟ چارچشمه وویل: کله چې د کمونیستانو په لومړیو وختونو کې انجنیر ظریف د کندهار والي و، نو د سپیو په نوم یې دوه نفره ساتلي ول، چې د اقرار اخیستلو لپاره به یې بندیانو ته ورخوشي کول او هغوی به هم بندیان داسې کلک وداړل چې اصلي سپیان به ورته هېښ پاتې شول. جیټ وپوښتل: هغه دوه نفره اوس چیري دي؟ چارچشمه وویل: نه یم خبر چې هغوی به اوس چېرې وي؟ تر دې وروسته چارچشمه د جیټ غوږ ته خوله ورنژدې کړه او ویې ویل: ګرانه ملګرې! ما خو تاته مخکې وویل چې زه په ډېر بد حالت کې ارګ ته راغلی یم، اوس دا راته ووایه چې باید څه وکړو؟ جیټ د خندا په ډول خوله ویره کړه او ویې ویل: ګرانه دوسته! ته زړه مه اچوه، زما سره طرحه شته. لومړی

خو دا چي ته باید انګلیسي ژبه زده کړې. چارچشمه د حیرانتیا په ډول غوږونه شک- شک ونیول او ویې وپوښتل: څه شی! انګلیسي ژبه زده کړم؟ ما خو نه څوک د انګلیسي ژبې په کورس کي شاملوي او نه د فیس وس لرم. جیټ چارچشمه په غېږ کي ونیو او ورته ویې ویل: ولي وارخطا یې ګرانه، زه خو لا ژوندی یم. زه به انګلیسي درزده کړم. هره شپه ارګ ته راځه. زما سره به ډوډۍ هم خورې او انګلیسي به هم درته ښیم، په دریو څلورو میاشتو کي یې زده کولای شې. څلور میاشتې وروسته زما اندیواله "جولیا" کابل ته راځي، زه به دي ورته معرفي کړم او هغه به دي له ځانه سره امریکا ته بوزي. هلته به یو ورکشاپ ووایې، تر هغه وروسته به جولیا بهرنی تابعیت درته واخلي او بیا به په امریکایي ځواکونو کي بېرته افغانسان ته راشې. بیا دي نو خولۍ په غوږو کي ده، زما په شان به ډېر ښه پوستونه ولرې، داړي خو به دي ښه تېرې وي کنه؟

چارچشمه داړي سپیني کړې او ویې ویل:

_هو! داسي تېرې دي چي اوښ هم په خیرلای شم.

_څه شی! اوښ؟ یاني ته غواړې چي یو حیوان خیري کړې؟

_نه دغسي یوه خبره مي وکړه، ما ویل که اړتیا پیدا شي، نو اوښ هم خیرلای شم. جیټ وویل:

ـهیڅ اړتیا نه پیدا کېږي، څکه چي موږ انساني پوځیان یو او انسان، نه یوازي دا چي ټولي جګړې یې له انسان سره دي، بلکي خپلي ټولي لویې سلاوي یې هم د انسان لپاره جوړي کړي دي. خو په هر صورت؛ ستا مسؤلیت یوازي په دې سره پای ته نه رسېږي چي ته یو عسکري صاحب منصب شې. ته باید لومړی په کابل او بیا په نورو ولایتونو کي د انګلیسي ژبې کورسونه جوړ کړې چي له دې لاري د افغانستان سپیانو ته کارونه پیدا شي. چارچشمه په ائدېښنه وویل: نو د افغانستان اردو خو ډېر کوچنی دی، ایا ټولو سپیانو ته به کار په کښي پیدا شي؟ جیټ وخندل او ویې ویل: ستا خبره سمه ده، خو ما په دې باب هم فکر کړی دی. تاته خو معلومه ده چي په نړۍ کي د چرګانو والګی ورځ په ورځ مخ پر ډېرېدو دی او په افغانستان کي یې هم نښې نښاني لیدل شوي دي او ځیني سپي او ګیدړي دغه ناروغه چرګان خوري، چي په دې ډول د افغانستان د سپیانو روغتیا ته یو جدي خطر متوجه دی. زه به دغه موضوع زما له انډیوالي "جولیا" سره شریکه کړم. هغه کولای شي د افغانسان د عامې روغتیا وزارت په چوکاټ کي د چرګانو د والګي د مخنیوي لپاره یو پروګرام جوړ کړي. دا پروګرام به د سپیانو لپاره د چرګانو د والګي په اړه د عمومي خبرتیا ورکشاپونه وي چي

ټول استادان به یې سپیان وي. زه فکر کوم چې د دې پروژې په عملي کولو سره به د افغانستان د عامې روغتیا په وزارت کې ډېرو سپیانو ته کارونه پیدا شي دا خو د افغانستان د سپیانو خبرې وې. خو زما سره په نړیواله کچه هم د سپیانو د ژوند په اړه یو جامع پلان شته. موږ باید د نړۍ د ټولو سپیانو د خپلواکۍ، بقا، هوساینې او نېکمرغۍ لپاره مبارزه وکړو. همدا اوس په ایران کې د سپیانو لپاره یو زندان جوړ شوی دی. موږ باید د دې زندان د له منځه وړلو لپاره د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې خپلې مبارزې ته دوام ورکړو. زه باور لرم، چې موږ به په دې لار کې خامخا بریالي کېږو. د ایران دولت باید پوه شي چې دوی سپي په زندان کې اچولي دي. سپي خدای پاک هم دوزخ ته نه اچوي، نو د ایران دولت څه حق لري چې د سپیانو لپاره زندان جوړوي؟ دا خو انسانان نه دي چې په ګوانتنامو کې به بندیان وي او له هر ډول انساني قانون پرته به شکنجه کېږي او هیڅوک به یې نه پوښتنه کوي او نه د چا زور په رسېږي. امریکایان خو دا هم وایي چې اصلاً داسې انساني قانون نشته، چې د دې خلکو د حقوقو دفاع وکړي. زه امریکایانو ته دا حق ورکوم، چې انسانان د ګوانتنامو په زندان کې د سپیانو په شان وساتي، ځکه انسان پوه شه او قانون یې، خو زه به انسان، په تېره بیا د

ایران دولت ته هیڅکله دا حق ورنه کړم، چې د ګوانتنامو د زندانیانو په شان سپي بندیان کړي. د نړۍ سپي نه پوازې دا چې باید خپلواک، هوسا، باوقاره او نېکمرغه ژوند ولري، باید تر مړیني وروسته هم په ډېر درناوي خاورو ته وسپارل شي او جلا هدیره ولري. له نېکه مرغه چې اوس هم په نړۍ کې د سپیانو هدیرې موجودې دي، چې همدا اوس د نړۍ د سپیانو تر ټولو لویه هدیره په روسیه کې ده، چې څلوښت زره سپي په کښې ښخ شوي دي. تر دې وروسته باید د نړۍ ټول سپي تر مړیني وروسته په ډېر درناوي خاورو ته وسپارل شي. نه دا چې د افغانستان غوندې په ډله ییز ډول ژوندي ښخ او یا تر ډله ییزې وژنې وروسته په یوه قبر کې واچول شي. موږ باید د انسانانو غوندې له خپلو همجنسو او عزیزانو سره دومره لوی ظلم ونه کړو، چې د سپیتاني تاریخ په وشرمېږي. چارچشمه چې تر دې وخته یې په خورا دقت د جیټ خبرو ته غوږ ایښی و او له ډېرې خوشالیه یې پر مخ اوښکې رابهېدلې، ناڅاپه له یوه لوی غپ سره ټوپ کړه او د جیټ په غاړه کې یې د مخ دوې پښې وراچولې او ورته وېې ویل: ګرانه دوسته! ته واقعاً چې د نړۍ د سپیانو لپاره ستر ارمانونه او ښه نیت لرې، زه به د مرګ تر

اخري شيبې پورې په دې مبارزه کې ستا تر څنګ ولاړ يم او زه باور لرم چې موږ به خامخا يوه ورځ بريالي کېږو.
ګرانه ملګريه! راشه چې په دې وياړ نن شپه تر سهاره په زوره- زوره وانګولو او په دې ډول انسانانو ته دا وښيو چې وګورئ: دوه سپيان له سيمه ييز، قومي، رنګ، نژاد او داسې نورو توپيرونو سره- سره د نړۍ د ټولو سپيانو د خپلواکۍ، نېکمرغۍ او سرلوړۍ په نيامت سره يو موټي شول. تر دې وروسته جيټ او چارچشمه تر سهاره په زوره- زوره وانګول او په ارګ کې يې هرې خوا ته منډې ووهلې، خو دوی نه چا وليدل او نه يې د دوی انګولاوې واورېدې، لکه چې د افغانستان واکمنو ته کوم مظلوم پښتون دا ښېرا کړې وې چې: "پر مېنه دې تور سپي وانګوله".

د سوغات غوټه*

دا مي لومړی ځل و چي پاکستان ته تلم او هغه هم د کراچۍ غونډي لوی ښار ته. کله چي له کوره روانېدم، نو مېرمني مي په بکس کي د کالیو تر څنګ یوه بله کوچنۍ غوټه هم راکښېښووله او راته ویې ویل چي دا غوټه به په کراچۍ کي زما خور ته ورکړې. کله چي د موټرو تمځای ته راغلم، نو کلینر زما بکس د موټر پر سر وتاړه او زه په موټر کي دننه کښېناستم. په کراچۍ کي د خوښيني د کور پته راسره وه او هلته مي نور خپلوان هم درلودل، خو زما لویه ستونزه دا وه چي په اردو ژبه نه پوهېدم.

کله چي موټر کراچۍ ته نژدې شو، نو دغه مهال زه خوب وړی وم. څنګ ته ناست یوه سړي وښوړولم او ویې ویل چي ورشه پولیسان دي غواړي، وایي بکس دي راخلاص کړه. تلاشي کوي یې. د پولیسو دغه پوسته (حب چوکۍ) نومېده چي خورا سخته تلاشي یې کوله. تر څو چي زه له موټر څخه راکښته کېدم.

*دې طنز د افغانستان د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا به ۱۳۸۲ل کال کي جایزه ګټلې ده

نو څو تنه پولیسان لکه سېرلیان د موټر سر ته ورختلي دي، د سپرلیو غوټې او بکسونه یوې او بلې خوا ته سره اړوي. دا لا بلا ورپسې. یوه پولیس د ناخوانه زوی زما بکس خلاص کړی او یو ډول سپین پوډر په لاس کې سره موښي. ما اورېدلي ول چې پاکستاني پولیس د خلکو په جېبونو کې چرس، تریاك، یا پوډر وراچوي، بیا یې په دې تور نیسي او پیسې ځني اخلي. اوس چې مې دغه پوډر ولیدل، نو خدای شته چې تراه مې وشوه او له ډېرې وېرې مې د بدن وېښتان جګ- جګ ودرېدل. ما ویل یاره لکه چې په بلا واوښتې.
پولیسانو هم ډېر بد- بد راته کتل او داسې یې ښوول چې په لاس خو راغلې. په لومړي سر کې زما په زړه کې هم اندېښنه وه، چې دغه سپین پوډر به هیرویین وي، خو کله چې ورنژدې شوم او هغه مې په ګوتو کې سره وموښل، نو پوه شوم چې د ښځو د مخ سفېده ده. پولیسو ته چې مې هرڅومره سفېده- سفېده وویل، هغوی زما په خبره پوه نه شول. بیا مې وویل چې پوډر- پوډر صاحبه مهربانه د پوډرو ویل به څه و چې یو اور مې ځان ته ولتاوه. د پولیسو یو ډلګی مشر، چې خېټه یې یو فټ مخ ته وتلې وه او تور مخ یې داسې برېښېده، لکه د سبزیجاتو یو دوکاندار چې پر تور بانجڼ غوړ لاس راتېر کړي، سمدلاسه یې

کوټک ته لاس کړ، سترګي يې راباندي راغټې کړې او ويې ويل: "اچها پوډر هې!" ياره که رښتيا ووايم، نو په دې وخت کي لاره او ګودر راڅخه ورک شو، حيران وم چي اوس دا د ظالم زوی پوليس ځنګه پوه کړم؟ اخر مجبور شوم، يو څه سفېده مي په خپل مخ پوري وموښله او پوليسو ته مي په اردو ژبه ايله دومره وويل: "لېډيز کېليې!" پوليسو چي راته وکتل، نو نابېره ټول په خندا شول او ويې ويل: "اچها ټهيك هې". دا چي موټر راڅخه ته. نو ما هم دومره وخت پيدا نه کړ چي له مخ څخه سفېده پاکه کړم غوټه مي ژر- ژر سره ټوله کړه او موټر ته وختم. د موټر سپرليو چي راته وکتل، نو ټول په خندا شول. هغوی داسي ګومان کاوه چي ګواکي زه پوليسو په دې رنګ ولړلم، ويل کاکا! دا يې څه درباندي وکړل؟ ما ويل بس نو څوك چي ناليدلی سوغات وړي، دغسي به ورپېښېږي.
کله چي مي په هنداره کي خپل مخ وکوت، نو پر توربخن مخ او توري ږيري مي سفېدې يوه داسي منظره جوړه کړې وه چي له نورو خلکو سره زه هم په خندا شوم. ما کلک هوډ وکړ چي تر څو مي خپلي ګراني خوښيني ته سفېده نه وي وررسولې، ولاکه له مخ څخه سفېده پاکه کړم. ما او د موټر سپرليو تر هغو په ګډه خندل چي له موټره کښته کېدلو. کله چي مي د خوښيني د کور

ور وروټکاوه، نو زما د خوښيني کوچنی لور راووتله. کله چي
يې ماته وکتل، نو بېرته په منډه کور ته ولاړه. يوه شېبه وروسته
زما خوښينه د دروازې شا ته راغله او ويې ويل: وروره ته څوک
يې او څوک دي په کار دی؟ ما ويل ته ما نه پېژنې؟ زه ستا
اخښی حاجي فريد يم. خوښيني چي مي دا خبره واورېده، نو
ويې ويل: وی، چي حاجي فريد يې، نو دا مخ دي په څه شي لړلی
دی؟ ما وويل دا خو څکه چي تاته مي سفېده راوړل.

د سرکار غاتري*

دا لومړی ځل و چې محبس ته په دریشیو کي خلك راوستل شول او سیاسي بندیان یې بلل. دوی له بڼو څخه پوه، مهذب او د پاخه عمر خاوندان ښکارېدل. یوازي دریشي نه، بلکي د خبرو لهجه، ناسته، ولاړه او نور کړه- وړه یې هم ګردسره نابلده ول. تر دې مهاله چې ډېرو خلکو لا د سیاست نوم هم نه و اورېدلی، د سیاسي بندیانو خبره رښتیا هم چې ډېره نوې وه.

محبس خورا لوی و، خو په ډېر لږ وخت کي د سیاسي بندیانو خبره، د هر بندي غوږ ته ورسېده او په ډلو- ډلو بندیان، د دغو نویو بندیانو پر شا و خوا راټول شول او ټولو داسي په ځیر- ځیر ورته کتل، ته چې وایې دغه خلك د ځمکي له کرې نه، بلکي له بل سنتوري څخه راغلي دي. یوه شېبه وروسته یوه بندي ډېر سوکه وپوښتل: تاسي څوك یاست؟

یوه سیاسي بندي ځواب ورکړ: موږ سیاسي بندیان یو.

د بندیانو د زړه غوټه بیا هم خلاصه نه شوه، د پخوا په ډول د سیاسي بندیانو په ټکي ونه پوهېدل او په ډېري حیرانتیا یې

*غاتر: قاطر، کچر

دغه کلمه په خپلو منځو کې سره تکرار کړه سياسي بنديان!
سياسي بنديان! سياسي بنديان يې بيا څنګه وي؟
يوه بندي وويل له دريشيو څخه خو ټول د سرکار خلک
معلوميږي، سياسي بنديان به نو همدغه سرکاري بنديانو ته
وايي.
بنديان ټوله شپه په خپلو منځو کې سره وبونيدل او د سياسي
بنديانو په اړه يې يو له بل څخه پوښتني او ګروهړنې کولې، خو
کله چې د دې ټکي په مانا ونه پوهېدل، نو يوه بندي بيا لږ په
زوره وپوښتل:
موږ په سياسي بنديانو نه پوهېږو، داسي راته
ووايا ست چې په څه تور يې نيولي ياست؟
ـ بس اندېوا له پوښتنه مه کوه، موږ ته خورا بده راپېښه ده.
ـ رشوت مو خوړلی دی؟
ـ نه بابا رشوت خوړل خو د زوی زړې دی.
ـ له سرکار څخه مو کوم شی غلا کړی دی؟
ـ نه، تر غلا مو هم دوسيه درنه ده.
ـ دوسيه مو څنګه درنه ده. مړی خو به مو هم نه وي کړی؟
ـ ياره چې نه مو پرېږدئ، اوس به يې نو درته ووايو. خبره دا ده
چې موږ د سرکار له کوره بدي کړې ده. ټولو بنديانو په حيرانتيا

په يوه پلا وويل: د سرکار بدي! د سرکار له کوره مو ځنګه بدي وکړه؟ يوه سياسي بندي وويل: بس نور مه پسي ګرځئ
د بنديانو خپلمنځي تبصرو يو زوړ جوړ کړ. يوه بندي د زړه سوي په ډول په خوله چيک- چيک وکړ، سر يې هم ورسره وښوراوه او ځنګ ته ناست يوه بندي ته يې سوکه وويل: موږ او تاسي خو ښه يو، دا بېچاره ګان وګوره چې د سرکار بدي ورپه غاړه ده. هغه د پښتو يو متل دی چې وايي: "سرتوره! بدي دي وکړه له لويه کوره". تر دې بدۍ چې دوی سرونه باسي، هغه د چا خبره: "توري هيلۍ به سپيني شي".
بنديانو چې به هرڅومره په خپلو منځو کي تبصرې سره کولې، نو هغومره به يې په دې باب تلوسه او د پلټني تنده ډېرېده، چې له سرکاږ سره به يې ځنګه بدي لوېدلې وي؟ يوه شېبه وروسته بيا يوه بندي وپوښتل: ښه نو له سرکار سره مو پر څه شي بدي ولوېده؟
له سياسي بنديانو څخه يوه تن خپل يوه ملګري ته اشاره وکړه او ويې ويل:
دغه زموږ مشر دي خدای خوار کړي، ټوله د ده له لاسه چې په دې بلا يې اخته کړلو، کنه اوس به په خپل کور کي خوښ او خوشاله ناست وای. يوه ورځ پر لاري د سرکار غاټري تېرېدې،

ده ویل راځئ چي سات مو درتېر کړم. یو ځای ورته پټ شولو، کله چي غاتري رانژدې شوې، موږ ټولو په یوه پلا ناره کړه چي اوخ! غاترو تور واخیست او یوې او بلې خوا ته وتښتېدې. کله چي سرکار په دې کار خبر شو، ویل ښه تاسي اوس دومره زړور شوي یاست، چي د سرکار غاتري تورووئ. په دې سره غرمه کي ټول خلک ویده دي او تاسي ویښ یاست، نن تاسي دا کار وکړ، سبا بل څوک دا جرئت کوي او د سرکار غاتري توروي. یوه بله خبره یې هم راته وکړه چي تاسي ویښ زلمیان یاست. هغه و چي ویې نیولو او دا دی اوس ستاسي سره بندیان یو.

د دې خبرو په اورېدو سره یوه بندي د زړه سوي په ډول وویل: بدبختانو! تاسي د سرکار له غاترو څه غوښتل؟ وایي بازي، بازي، به ریش بابا بازي؟

بل بندي وویل: تاسي چي د زمري په لم لوبې کوئ، اوس نو دلته کښېنئ، که ټول عمر مو دلته تېر شو، نو هم یې زړه ته واچوئ.

یوه بل بندي خپل څنګ ته ناست ملګري ته سوکه وویل: دا نو د قسمت خبري دي، ته ښه فکر وکړه، د سرکار غاتري چیري او دوی چیري ول،. بیا یې نو څنګه په زړه کي وروګرځېدل چي راځئ د سرکار غاتري وترهوو. بس نو په دغه کار کي به یې خیر و، تا نه دي اورېدلي چي وایي: "خدای خپل دوست ځوروي".

ايساف برګر

شپږ مياشتي کېدې چي په کابل کي مي رسټورانټ جوړ کړی و په دې شپږو مياشتو کي مي ولاکه يوه هم دوې شوي وي. د برېښنا، ټيليفون او اوبو محصول، د تعميرکرايه، د اشپزانو او شاګردانو معاشونه او نور لګښتونه مي ټول له خپله جېبه ورکول. ان دا چي پوروړی هم شوم. نور به نو څه درته ووايم. بس کور مي پر چرګه بار شو.

زه چي څه مهال په امريکا کي وم، نو له شا وخوا دوستانو به مي اورېدل، چي له افغانستان سره اوز (دومره) مليارده ډالره بهرنۍ مرسته وشوه، افغانستان ته اوز کډوال راستانه شول. دا وشول او هغه وشول، بس هر څه جوړ شول. اوس په افغانستان کي تر لوېديځو هېوادونو هم ښه کارونه پيدا کېږي، زده کړي. مسلک او تجربې ته چندان اړتيا نشته، هري خوا ته ډالر اوار دي. بس پټې ورته اوار کړه او راټولوه يې. په تېره بيا د کابل ښار خو اوس بېخي له اروپا سره برابر دی. دا به مي هم اورېدل چي پلانی افغانستان ته ولاړ. اوس يې خولې په غوړو کي ده.

خورا کار يې جوړ دی. لنډه دا چې له هر چا سره به دې د افغانستان په باب خبره کوله، نو هغه د چا خبره پر ګوتو به يې کشمير درته جوړ کړ.

يوه ورځ داسي راغله، چې ما هم د دغو ډالرو په راټولولو پسي پايڅې رابډوهلې او نېغ کابل ته راغلم. دلته چې مې شا وخوا وکتل، نو په کابل کې يو څو نوي جوړ شوي کورونه، هوټلونه او ګيسټ هاوسونه (مېلمستونونه) هغه څه ول، چې د سړي يو څه سترګه په ډکېده. بس ما هم توکل پر خدای ياد کړ او هغه يو څو خوش مړي (پيسې) چې مې په خپله غوټکۍ کې له ځان سره راوړي وې، د کابل په ښار کې يو رسټورانټ په جوړ کړ. د رسټورانټ چندان خوند نه و، ټوله ورځ به مې له بېکاريه مچان شړل او يو په بل پسې به مې اروېمی کښلې. کله چې به مې زړه ډېر تنګ شو، نو په کابل کې به زما بهرني انډيوال (مايکل) ته ورغلم او د زړه خواله به مې ورسره کوله. مايکل مې د امريکا له وختو انډيوال و، ما هلته په يوه هوټل کې چرګان پاکول او مايکل د چرګانو په يوه فارم کې مزدور و او موږ ته به يې چرګان راوړل. خو اوس د افغانستان په يوه وزارت کې مشاور و چې لس زره ډالره معاش يې درلود.

يوه ورځ مايکل راته وويل: " که ما درسره شريک کړې، نو زه دا رسټورانټ پر خپلو پښو درولای شم. خو شرط يې دا دی چې زه هر څه درته وايم، ته به هغسي کوې. زه چې سپل اخيستی وم او څک ته مې لاس اچاوه، له خدايه مې دغسي ورځ غوښته. سمدلاسه مې دغه خبره ورسره ومنله. ټولو تلويزيونونو، راډيوګانو او ورځپاڼو ته مو اعلانونه ورکړل چې (افغان رسټورانټ) د خرڅ لپاره داوطلبی ته وړاندې کېږي. که څه هم تر يوې اوونۍ پوري زموږ سره هيچا اړيکه ونه نيوله، خو موږ بيل ځل داسي يو اعلان خپور کړ: " افغان رسټورانټ يوې خارجي کمپنۍ رانيوه چې تر دې وروسته به يې نوم (ايساف برګر) وي او په عصري ډول به جوړېږي.

په لومړي ګام کي مو د رسټورانټ بڼې او ډيکوريشن واړاوه. يوه لويه ډيجيټل لوحه مو ورجوړه او ايساف برګر مو پر وليکه. د استاد بهزاد او نورو ختيځوالو استادانو د نقاشۍ تابلوګاني او انځورونه مو ليري او پر ځای مو يې د هندي فلمي ستورو، مېرمني ډيانا او مايکل جکسن انځورونه وځړول. انځورونه ښه غټ او ځيني يې نيم لغړ ول، چې ډېر ژر يې د سړي پام ځانته راواړاوه. پغمان ته ولاړو، يو ترکاڼ مو هم له ځان سره بوت. هلته مو د نر توت څو وني رانيولې او تنې مو يې داسي اره کړې، چې

د ډوډۍ خوړلو لپاره د ګرديو مېزونو کار ورکړي پر هر مېز مو يوه يوه شمع ولګوله. د رستورانټ هغه برخه مو له منځه يووړه، چې هلته به ښځو جلا ډوډۍ خوړله. ټلوېزيون مو پر (V) چينل برابر کړ. د رستورانټ دباندي مو هم دوه لوډسپيکرونه ولګول چې لارويان يې هم اوازونه واوري. د هوټل په منځ کې مو د اوبو يو حوض ګوټې جوړ کړ او په منځ کې مو يې د مېرمنې ډيانا مجسمه جوړه کړه چې ټوله لڅه، خو لاندينۍ ډېره برخه يې په اوبو کې پټه وه. څنګ ته مو يې پر يوه لوحه په فارسي او انګرېزي ژبو د هغې ژوندليک وليکه.

کله چې مو رستورانټ پرانيست، نو مايکل راته وويل چې ته خلک څاره چې د رستورانټ په باب څه وايي؟

لومړۍ ورځ مې دوه ځوانان وليدل چې توي کاوباي پتلونونه يې اغوستي او د رستورانټ مخ ته ودرېدل. يوه هغه بل ته وويل: به به! چې يک رستورانت خارجي است، اينجا چي چيزها خواهد بود. کاشکې پيسه مى داشتيم که اينجا غذاى خارجي مى خورديم. يوه يې د رستورانټ د موسيقۍ سره سر او اوږې ښورولې او روان شول. تر دې وروسته رستورانټ ته د خلکو راتګ پيل شو. هرڅوک چې به راته، نو لومړی به مجسمې او پر دېوالونو ځړول شويو انځورونو ته ودرېد او بيا به پر څوکۍ

کښېناست. يوه نجلۍ، چې تنګ پتلون يې اغوستی او وېښتان يې ژير رنګ کړي ول، له يوه ځوان سره رستورانټ ته راغله. لومړي يې ما او بيا يې د رستورانټ شاګردانو ته وکتل. د خپل ملګري غوږ ته يې خوله ورنژدې کړه او په تريو تندي يې وويل: "ای چه قسم رستورانت خارجی است؟ او مرد که ره سيل کو که سر پارچال ششته، شاګردايشه سيل کو، ای خو کلش افغانهای ما و شماست". له دې خبرې سره د دواړو تندي تريو او له رستورانټ څخه ووتل.

د شپې يوولس بجې وې، مايکل راغی او په خندا يې راته وويل چې نن ورځ څنګه تېره شوه؟ ما د ټولې ورځې کيسه ورته وکړه، خو کله چې مې د هغې نجلۍ او هلک خبره ورته ياده کړه، نو مايکل لاندينۍ شونډه تر غاښونو لاندې کړه او م م م... يې وويل. له دې سره سم يې دواړه لاسونه د پتلانه په جېبونو کې ننه ايستل او د رستورانټ تر پايه په کوچنيو قدمونو ولاړ او بېرته راغی. داسې ښکارېده، لکه د يو څه په باب چې چورت وهي. تر لږ ځنډ وروسته يې په خندا زما پر اوږه لاس کېښود او راته وېې ويل: ته غم مه کوه، ما يې چاره پيدا کړه، سبا به په دې باب پوره معلومات درکړم، اوس زه ځم چې يوه مهمه غونډه لرم.

په دغه شپه له ډېري خوشاليه خوب نه راته، ما ويل ياره لکه چي بخت ياري درسره وکړه. سبا مايکل له درېيو نفرو سره زما د اوسېدو کوټې ته راغی او په خندا يې خپلو ملګرو ته اشاره وکړه چي دوی به تر دې وروسته زموږ سره کار کوي. دی امريکايي دی چي (مارک) نومېږي او له ايساف سره د ترکانۍ په صفت کار کوي، خو اوس يې د يوې مياشتي لپاره رخصتي اخيستې ده. مارک به پر پارچال ناست وي او له خلکو به پيسې اخلي او دغه دوه هلکان افغانان دي، دغه يو نجيب او دغه بل فريد نومېږي. د دوی کورنۍ يې په دې وروستيو کي له انګليستان څخه په زوره راشړلي دي. له انګليسي خبرو يې څوک نه پوهېږي، چي ګواکي دوی افغانان دي. تر دې وروسته به د نجيب نوم (ټام) او د فريد نوم (مکس) وي. دوی به د رستورانټ شاګردان وي، ځانګړې دريشۍ به اغوندي، يوازي به په انګرېزي ژبه خبري کوي او هيڅ ته به نه وايي چي موږ افغانان يو. ما هم دا خبره ورسره ومنله او دغه درې نفره مې رستورانټ ته بوتلل.

تر دې وروسته زموږ رستورانټ ته د خلکو راتګ نور هم ډېر شو، ډېرو خلکو به هڅه کوله، چي له مارک، ټام او مکس سره ډېري خبري وکړي او د انګرېزۍ ژبي تمرين وکړي. مايکل به هم

کله ناکله ځيني بهرنيان له ځانه سره راوستل او له ځان سره راوړي بهرني خواړه به يې همدلته خوړل.
يوه ورځ درې تنه ځوانان او يوه نجلۍ، چې د نادولتي ټولنې موټر ورسره و او خورا لوکسي دريشۍ يې اغوستې وې، رسټورانټ ته راغلل. د خوړو مينيو يې راپورته کړه، وايې رولو، راوايې رولو، په تريو تندي يې يو بل ته وکتل او بېرته ولاړ شول، په تلو تلو کې يوه وويل: "اينجا خو هيچ غذای خارجی نيست، فقط همو غذای وطنی خود ما و شما است، که در هر رستورانت پيدا ميشه".
تر دې وروسته مو د خوړو مېنوګانې په انګرېزي ژبه جوړې کړې او ټول مو بهرني خواړه په کښې وليکل. ځينو خوړو ته مو وليکل: (Not for Muslims). مراجعينو ته به مو ويل چې زموږ د رسټورانټ ټول خواړه له بهره راځي.
په بګرام کې د امريکايانو او ايساف نظامي ځواکونو هغه تر وخت تېر خواړه، چې هغوی به غورځولي ول، موږ بېرته راټولول، له کڅوړو او کوتيو څخه به مو راايستل او بيا به مو د بهرنيو خوړو په نوم خرڅول، چې په دې کار سره زموږ د رسټورانټ مراجعين دوه برابره شول. تر دې وروسته دغو خوړو هم کفايت نه کاوه، بيا مو دغه ډول نور بهرني خواړه، چې په

کابل کې د زرنګار پارک او پل خشتي جامع جومات مخ ته خرڅېدل، يوځايي رانيول، خو بيا يې هم زموږ اړتيا نه پوره کوله.

زموږ ډېرو مراجعينو غوښه غوښته، په تېره بيا کباب. که چېرې مو غوښه خپله کبابولای او بيا مو د بهرنيو خوړو په نوم خرڅولای، نو رسوا کېدو، ځکه که د چرګ، پسه، وزې او غوا غوښه مو هر ډول پخه کړې وای، نو د نورو افغاني رسټورانټونو غوندي به وای. اوس موږ ته يوازې يوه لار راپاته وه، هغه دا چې د اوښ غوښه کباب کړو، ځکه دا يوازينۍ غوښه وه چې ښاري خلکو نه پېژندله. د دې کار لپاره مو يو قصاب او دوه مزدوران استخدام او په څرخي پله کې مو يو کور ورته ونيو. قصاب به په دغه کور کې اوښان حلالول، موږ ته به يې په پټه غوښې رالېږلې او موږ به کبابولې.

تر دې وروسته زموږ په رسټورانټ کې مراجعين نه ځايېدل، د رسټورانټ څنګ ته ځمکه مو هم رانيوله، چې ډېرى مراجعين به هلته کښېناستل. يوه ورځ مايکل څلور بهرنۍ نجوني راوستلې او ماته يې وويل چې دوى به مراجعينو ته ډوډۍ ږدي. اوس نو د ټولو خلکو پوره باور راغی چې په رښتيا دا يو بهرنی رسټورانټ دی. دغه ډول مو د رسټورانټ پر دروازه وليکل: "له هغو مېلمنو

معذرت غواړو چې دریشی یې نه وي اغوستې" او د پارچال ځنګ ته مو ولیکل: "یوازي امریکایي ډالر منل کېږي". دغه ډول مو هغه مېلمانه هم رسټورانټ ته نه پرېښوول، چې د هویت کارډ (پېژند پاڼه) به یې نه درلوده. اوس زموږ رسټورانټ ته د افغانانو ترڅنګ بهرنیان هم راتلل چې ډېرو به کباب غوښت. وروسته زموږ کباب دومره مشهور شو، چې ان د نادولتي ټولنو، سفارتونو او ارګ له خوا به هم فرمایشونه راتلل. اوس مو د ورځي لس اوښان حلالول، د یوه قصاب پر ځای مو پنځه قصابان او ورسره لس مزدوران ونیول.

یوه ورځ مو د رسټورانټ پر دروازه په انګرېزي ژبه غټ ولیکل: "دا د خوراک نه، بلکي فرمایش ورکولو ځای دی او یوازي د نادولتي ټولنو، سفارتونو، بهرنیو نظامي ځواکونو او ارګ فرمایشونه مني". په دې ډول مو نه یوازي دا چې د کباب بیه دوه برابره لوړه کړه، بلکي کار مو هم ډېر اسانه شو.

یوه شپه مایکل خپلي کوټې ته، چې د کابل په انټرکانټینینټل هوټل کي و، وروغوښتم. کله چې ورغلم، نو په خندا یې مخته رامنډه کړه، په غېږ کي یې ونیولم او راته ویې ویل: "عزیز جانه مبارک دي شه! هغه دولتي هوټل، چې د اجازې لپاره داوطلبي ته وړاندي شوی و، د یو ملیون ډالرو په مقابل کي د شلو کالو

لپاره موږ ته راکړل شو. زه خو فکرکوم چي دا هوټل موږ ډېر ارزانه اجاره کړ، بس داسي يې وبوله، لکه اوبو چي راوړې وي. زه چي د هوټل ځای، پراخوالي او لوړ شهرت ته ګورم، نو باور لرم چي موږ ته په شپږو مياشتو کي يو مليون ډالره راګټلای شي او يو مليون ډالره خو دا دي موږ او تاسي په يوکال کي په ايساف برګر کي هم وګټل".

مايکل لږ رانژدې شو او په خندا يې زياته کړه: ګڼ شمېر افغاني پانګه وال هم داوطلبۍ ته حاضر شوي ول، ان دا چي تر موږ يې په لوړه بيه اجاره کاوه، خو د هوټلونو د تصدۍ رئيس راته وويل چي دا هوټل تاته له سياليه پرته په اجاره درکوم، ځکه چي ته مي د امريکا له وختو انډيوال يې، خو په دې شرط چي په يوه ونډه يې ما هم شريک کړې". مايکل د قهوې ګيلاس راپورته کړ او زياته يې کړه: " عزيزجانه! ته به نو د هوټلونو د تصدۍ رئيس ته پېژنې، هغه مهال چي زه او ته په نيويارک کي وو، ده په مارننګ برګر (Morning Berger) کي چرګان پاکول او ما به زموږ له فارم څخه چرګان وروړل، بس هلته مي انډيوال شو. کله چي په افغانستان کي د تراهګرۍ په وړاندي مبارزه پيل شوه، نو دی هم زموږ او ستاسي په شان افغانستان ته راغی".

د برېښنا سپین څراغ ته د مایکل شنې سترګې وبرېښېدې، زما غوږ ته يې خوله رانژدې کړه او ويې ويل: د هوټلونو د تصدۍ رئيس راته وويل دولت په پام کې لري چې دغه تصدي خصوصي کړي. ته ډاډه اوسه، هغه داوطلبي هم خامخا ناسي ته درکوم. خو په دې شرط چې زه به هم درسره شريک يم. خو ګوره عزيزجانه! پام چې دغه خبره چاته ونه کړې. تر دې وروسته مايکل، لکه ماته چې ډاډ راکوي، زما پر اوږه لاس کښېښود او راته ويې ويل: ته هيڅ غم مه کوه، د اوښ د کباب تجربه به زموږ سره ډېره مرسته وکړي.

موبايل په قبر کي هم ډېر ښه کار کوي!

په هغه ورځ چي ما نوی موبایل رانیولی و، نو زموږ په کور کي داسي خوشالي جوړه وه، لکه د مودو - مودو مسافر چي خپل کور ته راستون شوی وي او خپلوان يې ورته خوشاله وي. زموږ د خوشالۍ لامل دا و چي تر دې وروسته به زما له ورور سره، چي له لسو کالو راهيسي په امريکا کي اوسېده، خبري کوو. زه چندان له موبايل سره بلد هم نه وم، ځکه چي نوی مي رانيولی و، خو بيا هم د هغو ابتدايي معلوماتو له مخي چي د کمپنۍ له مامور څخه مي د رانيولو پر مهال ترلاسه کړي ول، هڅه وکړه چي له خپل ورور سره خبري وکړم. له څو واره کوښښ سره- سره بيا هم ټيليفون رخ نه شو. زوی مي راته وويل چي زموږ ګاونډي اجمل ته زنګ ووهه، هغه پوره ورسره بلد دئ، ښايي مرسته درسره وکړي. د اجمل نومره چي مي دايره کړه، نو دا کمپيوټري پيغام مي واورېد: "دغه نومره د اوس لپاره کار نه کوي او يا کېدای شي چي له ساحي څخه دباندي وي".
لومړی مي داسي فکر وکړ چي رښتيا به هم اجمل له ساحي څخه دباندي وي، خو دويم ځل چي مي نومره دايره کړه، نو اجمل رخ

سو، خو اواز یې داسي ټیټ و، لکه د ځا له تل ځخه چي خبري راسره کوي. کله چي د موبایل پردې (سکرین) ته ځیر شوم. نو ګورم چي سم انتن نه ورکوي. زه په دې نیامت چي موبایل سم انتن ورکړي، له کوټې ځخه راووتم، موبایل مي غوږ ته ونیو او ومي ویل: بلې! بلې! اجمله غږ دي پرې- پرې کېږي. ما لا دا جمله نه وه بشپړه کړې، چي د موبایل اواز غوځ شو. په دې مهال کي مي پام شو چي اجمل هم د کور غولي ته راوتلی دی او زما د پوښتني په ځواب کي وایي: بلې! بلې! تاسي ځوك یاست او نه کومه ځایه خبري کوئ؟

ما چي د اجمل خبري واورېدې، نو سوکه مي ورته وویل چي اجمله! زه اکبر یم، د دېوال له شا ځخه خبري کوم. لنډه دا چي ما او اجمل په ګډه ډېره هڅه وکړه چي کومه نومره رخ کړو. خو موبایل ویل، خدای او مالګي تروې دي که رخ شم. اخر مي زموږ کور ته نږدې له یوې ټیلیفون خانې (پي سي او) ځخه خپل ورور ته ټیلیفون وکړ او د نوي موبایل نومره مي ورکړه. هغه راته وویل چي تر دې وروسته به زه ټیلیفون درته کوم، ته کور ته ولاړ شه. زه همدا اوس زنګ درته وهم. زه چي کور ته ولاړم، نو دوه ساعته مي انتظار وکړ، خو ورور مي زنګ راته ونه واهه

په دې وخت کې مې په غوږونو کې یو عجیبه غوندې کرنګ کرنګ شو. له کرنګ سره سم ګورم چې توره تیاره ده، چې سترګې به مې پټې کړې او که به مې رڼې کړې، نو یو ډول تیاره به وه. ما غوښتل چې راکښېنم، خو پښې مې نه راټولېدې، لاسونه مې هم له ځنګو سره غځېدلي پراته ول، چې هر څه مې وکړل، نو نه راټولېدل. زه نه پوهېدم چې چېرې یم؟ تر ډېر فکر او پښو او لاس وهلو وروسته پوه شوم چې په قبر کې پروت یم. له ډېرې وارخطایۍ څخه لړزه راباندې راغله، د تن ویښتان مې جګ-جګ ودرېدل. له ځانه سره مې وویل چې یا خدایه! زه څه مهال او ځنګه مړ شوم؟ زه خو ناروغه نه وم او له چا سره مې کومه دښمني هم نه درلوده چې وژلی به یې یم. بیا مې په زړه کې راوګرځېده، چې ښایي په زلزله، د موټر ټکر او یا داسې بله پېښه کې به وژل شوی یم. پر خپله حافظه چې مې هر څه زور راوست، نو بیا هم پوه نه شوم چې زه ځنګه مړ شوی یم؟ بس دومره پوه شوم چې تازه مړ شوی یم، ځکه چې روغ رمټ وم. پښې او لاسونه مې ښورولای شوای، خبرې مې هم کولای شوای، ان دا چې څو واره مې په زوره- زوره چیغې کړې، خو هیچا وانهورېدې. چې غوږ مې ونیو، نوما هم هیڅ وانه ورېدل، چوپه چوپتیا وه. له ځانه سره مې وویل چې زه خو اوس ژوندی

يم، بايد له قبره ووزم، خو څنګه ووزم؟ له يوې خوا د قبر ډورې (لحد) تنګ و او له بلي خوا تابوت دومره تنګ و چې لاسونه مي هم نه شواى راټولولاى. کله چي په زور څه لاسته رانغله، نو دې پوښتنو مي بيا په مغزو خولې ولګولې چي زه څنګه مړ شوم؟ بيا اوس څنګه بېرته راژوندى شوم؟ عجيبه غوندي مرګ خو دى! مړينه او بېرته راژوندي کېدل مي څومره اسانه دي او دا نکير او منکر ملائيکي کله راځي؟ عجيبه خو لا دا چي کفن مي هم نه درلود، بلکي له کاليو سره يې ښخ کړى وم. داسي فکر مي وکړ چي شهيد شوى به يم، چي له کاليو سره يې يو ځاى ښخ کړى يم بيا به مي ويل چي ښايي يو چا به نشه کړى او بيا به يې ژوندى په قبر کي ايښى يم. زه په همدې چورتونو کي ډوب وم چې د موبايل زنګ راغى. ياره له ډېري خوشاليه مي زړه باغ- باغ شو. ما ويل شکر، خدايه چي موبايل يې هم په هېره کي راسره ښخ کړى دى. ما ويل که هر څوك و، ورته وبه وايم چي د خداى لپاره ما دروکاږئ، زه ژوندى يم. که بيا هم کار و نه شو، زه به خپله يو چاته ټيليفون وکړم. په دې وخت کي مي هغه خلك پر وګټل، چي د خپلو موبايلونو په باب ګيلې لري. ښايي دا به د ځينو خلکو نابلدي وي، چي زما په شان يې کور په کابل کي د اسمايي غره پر سر دى او بيا يې هم کله موبايل انتن نه ورکوي او کله يې بيا

اواز صاف نه وي. که نه نو دا دی موبایل خو تر ځمکي لاندي په قبر کي هم ډېر ښه کار کوي.
خو له بده مرغه چي موبایل مي د بغل په جېب کي و، هر څه چي مي کوښښ وکړ، نو لاس مي نه راتوليده، چي موبایل ته ورسېږي. پرله پسي څو زنګونه راغلل. خو زما له لاسه څه نه کېدل. خدای خبر چي کوم شله به و، شپږ اووه ځله يې زنګونه راووهل. د زنګونو پر مهال به ما په قبر کي پښې او لاسونه ښورول، چي په يو ډول د موبایل د (ON) يا چالانېدو تڼۍ کښېکاږم چي موبایل رخ شي، خو زما له توره بخته موبایل رخ نه شو، چي په دې وخت کې مي مېرمني وښورولم ويل: سړيه کښېنه! ولي داسي ناارامه يې؟ په خوب کي وېرېدلې، که څنګه؟ کله چي له خوبه راکښېناستم، نو د زړه له کومي مي دا دعا وکړه چي: ياخدايه ته خو د موبایل ټيليفون مخترع وبخښې! که د موبایل زنګ نه وای راغلی، نو زما مړګ حاله خوب به تر سهاره دوام موندلی وای.

ملي بسونه او ملي شخصيتونه

ايا تاسي دولتي ټيلويزيون ګورئ؟
د اطلاعاتو او کلتور وزير بې له دې چي د دې بېړني غونډې اجنډا اعلان کړي، دغه پوښتنه راپورته کړه.
د غونډې برخه والو د دغي ناڅاپي پوښتني په اوربدو وارخطا-وارخطا يو بل ته وکتل. د وزارت مشاور، چي سګرېټ يې په لاس کي و او د موټر د سايلنسر غوندي يې تر خوله لوګي ختل. په بې اعتنايي وويل: هو! زه يې کله ناکله ګورم. ورپسې فرهنګي معين سترګي سره و موښلې او ويې ويل: زه يې هم په اونۍ کي يو يا دوه ځله ګورم، خو دومره حوصله نه لرم. سمدلاسه مي سترګي وسوځي او اوښکي وکړي. نشراتي معين چي غاښونه يې نه درلودل. پسته خوله وچرپوله او ويې ويل: که رښتيا ووايم، نو زه يې هيڅ نه ګورم. اداري معين. چي پر ملا کړوپ ناست و او پرله پسې يې ټوخل وويل: زه خپله بهرني ټيلويزيونونه ګورم.

وزير، چې تندي يې ګونځي ګونځي و او ژر- ژر يې ژبه پر شونډو تېروله، د ټلويزيون رئيس ته مخ وروااړاوه او د کنايې په ډول يې وپوښتل: ښايي تاسي به يې هم نه ګورئ؟
د ټيلويزيون رئيس، چې خوله خبرو ته جوړوله، نو وزير يې خبره ورپرې کړه: بس بس زه پوهېږم چې ته يې هم نه ګورې. وزير خپلې تسبيح په لاس کې سره وموښلې او ويې ويل: موږ تر اوسه د ټلويزيون په باب د خلکو پر شکايتونو غوږونه کاږه اچولي ول، چې دا دی نن خبره ان تر ولسمشره پورې ورسېده. د دې خبرې په اورېدو د غونډې ټولو برخه والو له وارخطايۍ غوږونه بوخ- بوخ ونيول، يو بل ته يې وکتل او په ګډه يې وويل: څه شي! خبره تر ولسمشره پورې ورسېده؟
نشراتي معين له خپلې څوکۍ څخه لږ راپورته شو او په اندېښنه يې وپوښتل: ولسمشر څه ويل؟ وزير يو سوړ اسويلی وکيښ او ويې ويل: د ولسمشر انتقاد دا و، چې خلک له دولتي ټلويزيون څخه ناخوښه دي، ټول خصوصي ټيلويزيونونه ګوري او تجاران هم خپل تجارتي اعلانونه دغو ټلويزيونونو ته ورکوي. بايد دولتي ټيلويزيون ملي شي، چې له خصوصي ټيلويزيونونو سره سيالي وکولای شي او که سيالي نه شي کولای، نو موږ مجبوره يو، چې شخصي يې کړو.

اداري معين، چې تر دې مهاله بې تفاوته ښکارېده، د چايو ګيلاس پر مېز کښېښود، په وارخطايي يې وزير ته وکتل او ويې ويل: دا خبره خو رښتيا هم، چې ډېره مهمه او د غور وړ ده. خو بايد موږ لومړی پوه شو، چې خلک ولې له دولتي ټلوېزيون څخه سر ټکوي؟ وزير خپلې کټه بيني عينکې پر سترګو کړې، مخ ته پرته دوسيه يې راپورته کړه او ويې ويل: د خلکو شکايتونه خو خورا ډېر دي، مګر دا يو څو شکايتونه ډېر جدي او د غور وړ دي، لکه د ټيلويزيون په اداري تشکيلاتو کې قومي انډول په پام کې نه نيول، په خپرونو کې د ژبو تناسب ته پام نه کول، ملي ټرمينالوژي نه مراعتول او يوازې دولت ته وچ تبليغات کول.

د ټيلويزيون رئيس يوه لويه اربړمی وکښله، څټ يې وګراوه او ويې ويل: زه فکر کوم چې زموږ په اداره کې د قومي نابرابرۍ پوښتنه ښېخي نه پيدا کېږي. موږ په همدې خاطر ټول مامورين له يوه قوم او يوې ډلې څخه مقرر کړي دي، زما په فکر تر قومي انډول ملي روحيه ډېره مهمه ده، زموږ ټول کارکوونکي ملي روحيه لري، ځکه چې ټول دفتر ته په ملي بسونو کې ځي او راځي، ټوله ورځ د ټيلويزيون د دفتر په غولي کې ملي اتڼ کوي او دا چې بين المللي ټولنې په ډېرو سختو شرايطو کې زموږ

لاسنيوی کړی، نو موږ هغوی هم له یاده نه دي ایستلي، خپلو ټولو کارکوونکوته مو امر کړی، چې د ملي لباس پر ځای بین المللي لباس واغوندي او د ملي ټرمينالوژی پر ځای هم بین المللي ټرمينالوژي وکاروي.

د ټیلویزیون رئیس غوښتل چې د نورو انتقادونو په باب هم یو څه ووایي، خو نشراتي معین یې خبره ونیوله: زما په فکر د ژبو د توازن په باب انتقاد سم نه دی، ځکه چې په ټیلویزیون کې د ژبو توازن پوره په پام کې نیول شوی دی، د ټولو کارکوونکو ژبې یو ډول اوږدې دي، دومره اوږدې، چې ان یو رئیس له وزیر سره هم ژبه چلولای شي. دا خو لا څه چې د ټیلویزیون رئیس د ولسمشر فرمان نه مني او له خپلې دندې څخه نه لیرې کېږي.

وزیر خپل پلاستیکي غاښونه په خوله کې سم کړل، د ټیلویزیون رئیس ته یې مخ وروااړاوه او ویې ویل: د دې لپاره چې دولت ته د تبلیغ شکایت لیرې شي. که ستاسې یاد وي، ما څه موده مخکې درته ویلي ول، چې د افغانستان د روان سیاسي او امنیتي وضعیت په اړه یو څو ګردي مېزونه جوړ او یو څو ازاد سیاسي څېړونکي ورته راوبوله. زه نه پوهېږم، چې هغه کار تر کومه ځایه پورې رسېدلی دی؟

د ټيلويزيون د رئيس ستوني له وارخطايۍ څخه وچ، ژبه يې بنده- بنده شوه او ويې ويل: هغه کار يو مخ خلاص شوی دی، ترکاڼ ته مي فرمايش ورکړ، لس دانې ډېر ښه ګردي مېزونه يې راته جوړ کړل، بس يوازي ستاسي امر ته ګورو، چي څوک ورته راوبولو؟ د دې خبري په اورېدو د غونډې برخه والو ته خندا ورغله، خو وزير تندی تريو او خپل اواز يې لوړ کړ: دا سمه ده چي موږ د خلکو د ټولو انتقادونو لپاره منطقي دلايل لرو، خو زموږ په باب د خلکو دغه ډول ذهنيت يو واقعيت دی. د دې واقعيت بدلولو لپاره يوازي زموږ خپلمنځي بحثونه ګټه نه لري، موږ بايد په دې باب عملي ګامونه پورته کړو.
فرهنګي معين غاړې تازه کړې او ويې ويل: فکر کوم د ټولو انتقادونو تر منځ ګډ ټکی (ملي) کلمه ده. ياني ټيلويزيون ملي نه دی. د دې خبري په اورېدو سره د وزير تندی لږ وغوړېده او د مشاور د خبرو په تائيد يې وويل: اصلاً خبره همدغه ده. پخوا د نورو دولتي ادارو په باب هم دغه ډول شکايتونه موجود ول. چي ټول وزارت په يوې سياسي ډلې، يوه قوم، يوې ژبي او يوې ولسوالۍ پوري اړه لري، خو هغوی د ملي مسئووليت په احساسولو سره ډېر ژر متوجه شول او خپلې ادارې يې ملي

کړي، مثلاً ملي اردو، ملي پولیس، ملي امنیت او داسې نوري اداري.

د تلویزیون رئیس داسي احساس کړه، چي د ستونزي حل ته یو څه نژدې شوی دی، نو پر شوندو یې یوه نرۍ خندا پیدا شوه، وزیر ته یې وکتل او ویې ویل: صاحب څه فکر کوئ، ایا موږ نه شو کولای د هغو نورو ادارو له تجربو څخه، چي ملي شوي ګټه واخلو؟

وزیر یوه شېبه پټه خوله شو، ورسره سم د غونډې په تالار کې چوپتیا خپره شوه، یوازې د وزیر د تسبو ټکهاری اوربدل کېده. وزیر د غرور په ډول د کوټې چت ته وکتل او په صاف اواز یې وویل: ماته د حل لاره معلومه ده، خو زه غواړم، چي ستاسي څخه هم په دې باب یو څه واورم. مشاور پر یوه او بل اندې شو، غاړې یې تازه کړې او ویې ویل: که د تلویزیون یو څو مدیران، بې له دې چي زموږ خپلوان او زموږ په ډلي پوري اړه ولري، د خپل لیاقت له مخي استخدام کړو، ایا دا کار به د خلکو شکایتونه کم نه کړي؟

د تلویزیون رئیس له دردہ سور واوښت او ویې ویل: زما په فکر دا د ملي مشارکت د اصل پرخلاف کار دی. د بن د تړون له مخي چي هر قوم او هري سیاسي ډلي ته کومه اداره په برخه

وررسېدلې وه، نو د هماغې ادارې ټول کارکوونکي له چپړاسي نيولې، بيا تر رئيس او وزير پورې په دغه قوم او ډلې پورې اړه لري. موږ وينو چې دغه ډول ادارې ملي بلل کېږي، نو که موږ د خپلې ادارې قومي ترکيب ته تغير ورکړو، دا سي نه وي، چې خداى مه کړه، زموږ اداره په ملي ضد اداره تورنه شي.

فرهنګي معين خپل نظر ورسره غبرګ کړ او ويې ويل: زه فکر کوم، چې د ژبو موضوع هم له قومي ترکيب سره اړه لري. دا چې ټلويزيون زموږ قوم ته راکول شوى، نو بايد د خپرونو ژبه يې هم زموږ په قوم پورې اړه ولري، ملي ټرمينالوژي يې هم دغسي دروا خله.

مشاور د ژبو د توازن او ملي ټرمينالوژۍ په باب د فرهنګي معين دخبرو د تاييد لپاره سر وښوراوه او ويې ويل: په دغه برخه کې زه هم تاسي ته ورته نظر لرم، خوکه د سياسي کارپوهانو ازاد بحثونه او مرکې ولرو، د خلکو دا انتقاد به ليرې شي، چې ګواکې دولتي ټيلويزيون يوازې د دولت په چوپړ کې دى. د ټيلويزيون رئيس وويل: زه خو وايم په دې برخه کې، چې موږ کوم نوښت کړى، نو هيڅ ټيلويزيون به نه وي کړى، د نورو ټيلويزيونو د ګرديو ميزونو مېلمانه ناست وي، خو زموږ دا ولاړ وي. دا خپله د دې مانا لري، چې موږ د بيان ازادي پر

پښتو درولې ده. که موږ د بيان د ازادۍ مخالف واى، نو اوس به زموږ مېلمانه بېخي پراته واى.

نشراتي معين چې تر دې مهاله يې د ټيلويزيون رئيس ته د سترګو پرځاى په خوله کتل، وويل: زه د ګرديو ميزونو له تخنيکي جوړښت سره بېخي موافق يم، خو ازاد سياسي بحثونه به د ټلويزيون په باب شکايتونه نورهم ډېرکړي، اوس هم د دې ټولو شکايتونو تر شا ددغو ازادو سياسي خپرونکو لاس دى، که نه نو عام خلک څه پوهېږي چې موږ ملي ټرمينالوژي نه مراعتوو او يا مو د ژبو تناسب ته پام نه دى کړى. موږ ددغو خلکو له انتقادونو ځخه اوس هم تر پزې راغلي يو، تاسي يې بېخي د ټلويزيون سټوډيوګانو ته راولئ. د دې خبرې په اورېدو د غونډې ټولو برخه والو وخندل.

نشراتي معين ډېرخړ شو، خو خبره يې بلې خوا ته واړوله او ويې ويل: وزير صاحب موږ خو خپل نظرونه وويل او د حل لاره مو و نه موندله، اوس نو تاسي مهرباني وکړئ، خپل نظر مو وواياست! وزير دوه درې ځله خپله ژبه ژر- ژر پر شونډو تېره کړه، غاړې يې تازه کړې او په فاتحانه ډول يې وويل: زما په نظر د حل لاره ډېره ساده او اسانه ده. د نورو ادارو له برياليو تجربو څخه موږ هم کار اخلو او د دولتي ټيلويزيون اداره ملي کوو.

يانې د دولتي ټلويزيون له نوم سره (ملي) کلمه تړو، چي تر دې وروسته به يې نوم (د افغانستان ملي ټيلوېزيون) وي، ځکه، چي ماته ولمسشر حکم کړی و چي دولتي ټلويزيون بايد ملي شي.
د دې خبري په اورېدو سره د غونډې د ټولو برخه والو تندي وغوړېدل او په يوه خوله يې وويل: ډېر ښه نظر دی.
د وزير سترګي وبرېښېدلې او زياته يې کړه: خو زموږ کار دلته پای ته نه رسېږي. د دې خبري په اورېدو د ټيلوېزيون رئيس په وارخطايي وپوښتل: هغه څنګه؟ وزير مخ ته پرته سپينه پاڼه راپورته کړه، په قلم يې ژر ژر څو ليکي پر وکښلې او ويې ويل: يوازي د ټيلويزيون نوم نه، بايد د ټيلوېزيون خپروني، تشکيلات او ان تعميرونه يې هم ملي شي. له ټولو خپرونو او ادارو له نومونو سره دي د ملي کلمه ورزياته شي. دغه ډول دي د ټلوېزيون د تالار، ستوډيوګانو، ارشيف، جنرېټر، ټرانسمېټر، اشپزخانې، انتن او ټلوېزيون غونډۍ له نومونو سره هم ملي کلمه ورزياته شي.
د ټلوېزيون رئيس د غوړه مالۍ په ډول خوله ويره کړه او ويې ويل: وزير صاحب له دې نومونو سره خو مخکينيو حکومتونو اسلامي کلمه ورزياته کړې ده، اوس که يې بېرته ليري کوو، ستونزه به راته جوړه نه شي؟

وزير په خندا وويل: ته هيڅ اندېښنه مه کوه، زما ياد دي، چې تر دې مخکې له دې نومونو سره د(خلکو) کلمه ليکل شوې وه، خو کله چې د دې شعار بازار سوړ شو، ځای يې اسلامي شعارونو ونيو. اوس زه فکر کوم، چې دغه شعار هم موړ ته نوره ګټه نه کوي، اوس ملي شعارونه ښه بازار لري. دا شعارونه که څه هم په ظاهره يو د بل ضد ښکاري، خو تر خپل منځ يو ګډ عنصر هم لري، چې هغه (ګټه) نومېږي، ياني اصلي شعار ګټه ده.

د وزیر صاحب خواښې

دا یو ډېر پوړېز رستورانټ و، چې په خورا عصري ډول جوړ شوی او په لږ وخت کې یې د ډېرو خلکو پام ځانته رااړولی و. که د کوم محفل لپاره به ورغلې، نو یوه میاشت مخکې به یې لا منېجر له خلکو څخه بیانې اخیستې وې. نن هم په دغه رستورانټ کې یو محفل جوړ و. د رستورانټ پر مخ د ګلانو او ګروپونو لاړونه راځړېدل، شل دېرش قیمتي موټرونه ورته ولاړ ول، چې څو وسله وال کسان یې څنګ ته داسې ببر- ببر ولاړ ول دا چې ویل مرهته یې وهلی دی. مستنه موسیقي او چکچکې له رستورانټ څخه دباندې اورېدل کېدې. یوه افغانې سندرغاړې د اردو ژبې دا سندره ویله: بند کمرې مې پیار کرینګې- پیار، پیار، پیار بې شمار کرینګې...

د رستورانټ د پردو شاته د انسانانو سیوري لیدل کېدل، چې د نڅا په حال کې ول. زما انډیوال ریدي راته وویل: څنګه اوس خو پوه شوې چې واده ته مې راوستلې؟ ښه غوړه ډوډۍ به وخورو، موسیقي به واورو او ځو به. خو ګوره دا یو عادي واده نه دی، دا دی خپله به یې ووینې. د رستورانټ په دروازه کې د ریدي یو انډیوال ولاړ و، زموږ سره یې ښه تود روغبړ وکړ. که څه هم له

ريدي سره بلنليک و، خو هغه ونه کوټ او موږ يې محفل ته رهنمايي کړو. ما چې شا و خوا وکتل، نو نړلو خلکو ډېري لوکسي دريشي اغوستي وې، بس يوازي ما پرتوګ او کميس اغوستی و، چې په دوی کي ځان ډېر اسکېرلی او خړ پړ راته ښکاره شو. ما چې څومره نور ودونه ليدلي ول، نو خامخا به کوم غريب او په جامه خوار سړی په کښې و. خو دا يو داسي محفل و چې هيڅوک هم په کښي غريب او بېوزله نه ښکارېده.

د رستورانټ په منځ کي ټولي ستني په هندارو پوښ شوي وې، چې ځينو ځوانانو به په تلو - تلو کې ژر- ژر د خپل سر وېښتان په کښي سم کړل. ريدي ته مي وويل چې دا د چا واده دی؟ هغه راته وويل چې زه يوازي د زوم ورور پېژنم، خو نه پوهېږم چې ولي نه ښکاري؟ خير، د واده کار دی، پيدا به شي. د دولت څو لوړپوړي چارواکي هم راغلي ول، له رئيسانو او جنرالانو نيولې، بيا تر معينانو پوري، ان دا چې يو وزير هم راغلی و. له لوړ پوړ څخه مسته موسيقي داسي په شرپ (لوړ غږ) اورېدل کېده، چې ځينو خلکو به دلته اورېږ ورسره ښورولې. داسي برېښېده چې د رستورانټ لاندينی منزل يې د نارينه وو او لوړ يې د ښځينه وو لپاره نيولی دی. ما ريدي ته وويل فکر کوم يوازي يې د ښځو لپاره د موسيقی تابيا کړې ده، که څنګه؟

ـ ته هم عجیبه خبري کوې، تا په رستورانټ کي بې موسیقۍ واده لیدلی دی، کېدای شي هنرمندانو تفریح کړې وي.
ـ که تفریح وي خیر دی، داسي نه وي چي ګردسره موسیقي نه وي.
ـ موسیقي خو خامخا شته، کېدای شي چي هنرمندان د "آهسته برو" لپاره د ښځو محفل ته ورغلي وي، اندېښنه مه کوه، بېرته راځي.
څنګ ته ناست یوه سړي ته مي وویل چي دا څنګه واده دی، د موسیقي ولي نشته؟ سړي په برېتو کي وخندل او بې ځوابه یې مخ بلي خوا ته واړاوه. دوې درې ویډیویي کمرې ګرځېدې، چي د هر مېلمه داسي دقیقه عکاسي به یې کوله، لکه د یو سند لپاره چي یې په کار وي. ما غوندي غریبانو به هڅه کوله چي د وزیر، معین یا کوم جنرال څنګ ته کښېني، چي په ویډیو ټېپ کې له هغه سره راشي. لږ ګړی وروسته ډوډۍ راغله. عجیبه په لوړه سویه ډوډۍ وه، زه به نو څه درته ووایم. ما په کابل کي ډېر ودونه لیدلي ول، خو داسي ډوډۍ مي هیڅکله نه وه لیدلې وریجي، کباب، قورمه، کوفته، سلاد، فیریني، پیپسي، مېوې او داسي نور خورا پرېمانه ول، هغه د چا خبره هر څه په چاربناخو بادېدل.

تر ډوډۍ وروسته ټول مېلمانه پر وزیر صاحب راټول شول، ریدي وویل، فکر کوم چې همدا وزیر به د زوم پلار وي، هغه دي خلك ورغلل، مبارکۍ ورکوي. راځه چې زه او ته هم مبارکي ورکړو، بیا به ځو. مور لا نه وو ولاړ شوي، هغه سړي، چې ما یو ځل مخکې پوښتنه ځنې کړې وه، په خندا راته وویل: اصلاً ستاسي څخه لاره ورکه شوې ده، واده په لوړ منزل کي دی. دا د وزیر صاحب د خوابښي ختم و، چې نن یې د مړیني څلوېښتي وه.

زده کوونکو ولي خندل؟

درې میاشتي کېدې چي معلم غفور معاش نه و اخیستی. په کور کي اوړه، غوړي او نور خوراکي مواد مخ پر ختمېدو ول. د کور خاوند درې ورځي مخکي ورته ویلي وو چي باید کور ژر تر ژره خالي کړي، کنه نو ګودړي به یې په کوڅه کي وروغورځوي.
له یوې خوا نرخونو له اسمان سره خبري کولې او له بلي خوا معلم غفور هم کال وچ نه تېراوه، د خدای مال اووه سر و نیم سر اولادونه یې درلودل. کله چي به یې معاش واخیست، نو هغه به ایله د کور کرایه، اوړه او داسي نوري مهمي اړتیاوي په پوره شوې. د اولادونو جامو، بوټونو او داسي نورو ته د چا پام و. د همدې غمونو او ګرومونو له لاسه د معلم غفور شونډي ترخي-ترخي چاودلي وې. کله چي به یې خوله وېره شوه، نو له شونډو څخه به یېويني راغلې.
نن د هغه کشری زوی زلمی ناروغه و، څرنګه چي ډاکټران ناوخته روغتون ته راتلل، نو معلم غفور انتظار کاوه، چي زلمی لږ وروسته روغتون ته بوزي. خو کله چي یې د سرمعلم دا خبره په زړه کي وروګرځېده، چي نن د یوې میاشتي معاش راوړي، نو د زوی ناروغي څني هېره شوه او بې له دې چي دریشي

واغوندي، يوازي يې د يخني او سړو له امله پر خوله او پزه دسمال راوپېچه او پر بايسکله د ښوونځي خوا ته روان شو. کله چې هلته ورسېد، نو اداري ته تر تلو دمخه خبر شو، چې معاش يې نه دی راوړی. دی هم بې له دې چې اداري ته ولاړ شي، سيده ټولګي ته ولاړ او کپتان يې ولېږه چې له اداري څخه د حاضرۍ کتاب او ترقي تعليم راوړي.
زده کوونکو چې معلم غفور وليد، نو نابېره ټول په خندا شول. ده چې هرڅومره د خندا لامل ورڅخه وپوښت، نو چا له ډاره څه ورته ونه ويل. اخر له ټولګي څخه دباندي ووت، خپل کالي يې له سره تر پايه ښه وکتل، خو داسي نښه يې په کښې ونه ليده. چې د خندا دي وړ وي. کله چې بېرته ټولګي ته ننوت. نو بيا ټول زده کوونکي په خندا شول. که څه هم معلم غفور څو زده کوونکو ته د غوږ څو کلك پېچونه ورکړل، خو هغوی بيا هم غلي نه شول. چې په همدې خنداګانو کي د تفريح زنګ هم ووهل شو.
کله چې معلم غفور اداري ته ولاړ، نو ټول معلمين په خندا شول. يوه معلم له خپله جېبه هنداره راوايسته او معلم غفور ته يې ورکړه چې خپل مخ په کښې وګوري.
معلم غفور چې په هنداره کي وکتل، نو شونډي يې د ښځو په لب سيرين تکي سرې وې، ځکه نن سهار د هغه مېرمني ورته

ويلي ول چي لب سيرين د چاودلو شونډو لپاره ډېر ښه دی. خو د معاش په راياديدلو سره د ده له ياده وونه. چي ببرته يې پاك کړي او دا هغه ارزان بيه لب سيرين و چي له شونډو څخه تر څلور ويشتو ساعتو مخکي نه پاكېده.

د قيامت نښانې

دوکان له ختېو څخه جوړ دی، څو ځايه يې ختين پلاستر راجلا شوی او ښښتي يې ښکارېږي.
د دوکان په خوله کې لوی لالا او ورپسې د هغه دوه شاګردان ناست دي، د لوی لالا تر څنګ ناست دوه شاګردان په سوهان ډبرې ګردی کوي. خو د دوکان په پای کې يو بل شاګرد، چې کمال نومېږي، په چايو پخولو لګيا دی. د شاګردانو عمرونه له لسو تر څوارلسو کالو پورې دي، خو لوی لالا د شپېتو کالو په عمر معلومېږي. ده تندی تريو نيولی، پر اوږده ږيره، برېتونو او بڼو يې ګردونه پراته دي، لېڅې يې رانغښتې او پر مړوندونو ولاړ وېښتان يې هم له ګردونو ډک دي. کته بينې عينکې يې پر سترګو کړې دي. د عينکو يوه پښه ماته ده او پر ځای يې کشک وراچول شوی دی. چې له همدې امله عينکې پر يوه خوا کږې شوې دي
دلوی لالا په يوه لاس کې تار او په بل لاس کې يې د تسبو څو دانې دي چې په تار يې پېيي. يو وار تار په نارو ښه لوند کړي، وروسته يې ښه کلک کړي او بيا يې د تسبو په دانه ننه باسي. د

دوکان لرګين چت په ګردونو پټ دی، په چت کې د خزندو هم څه کمی نشته، په تېره بيا درې يا څلور څرمښکياني خو تل د چت پر يوه تير ښتي وي.
کمال د چايو توره چايجوشه په ميدان کې کښېښووله او ويې ويل: استاده! چايي تياري دي.
لوی لالا د تسبو دانې او تار په کټوري کې چې مخ ته يې پروت و، کښېښوول او شاګردانو ته يې وويل: هلکو کار بس کړئ. راشئ چايي وڅښئ! له دې سره سم په دوکان کې چوپه چوپتيا خپره شوه، خو کله ناکله د چايو د څښلو سور او خوړو د ماتېدو ټکهاری اورېدل کېږي. لوی لالا عينکې له سترګو ليري کړې. ښيښې يې په لمن ورپاکې او وروسته يې مخ ته پرته د چايو پياله ورپورته کړه. يوه شاګرد کمال په څنګل وواهه او په داسې حال کې چې د لوی لالا خوا ته يې اشاره وکړه، په ټيټ اواز وويل: ورته ووايه!
کمال زړه نه شوای کولای چې د خپل زړه خبره وکړي، خو د لوی لالا ورته پام شو. د چايو پيالله يې مخ ته پر ډېرين کوچني مېز کښېښووله او ويې پوښتل: څه بنهاری مو جوړکړی دی. سمه خبره وکړئ! کمال، په داسې حال کې چې د شهادت په ګوته يې ځمکه ګروله، په بنده بنده ژبه وويل: استاده! زما د شاګردۍ خو دا دی پوره يو کال تېر شو، خو په دې يوه کال کې مې له دوکان

جارو کولو او چایو پخولو څخه پرته بل کار نه دی کړی، ما ویل که اوس نو د ډبرو سوري کولو کار په لاس راکړې. څنګه به وي؟ د لوی لالا ببري وروځې راوځړېدې. کمال ته یې په ځیر- ځیر وکتل او په ډډ اواز یې وویل: ښه، دا خبره ده! تر دې وروسته په دوکان کي بیا چوپتیا خپره شوه. خو لوی لالا دغه چوپتیا ماته کړه او ویې ویل عجیبه زمانه شوه. اوس د خلکو زړه غواړي چې په دوو- دریو کلونو کې پوره استاد شي.

تر دې وروسته لوی لالا غټه کپه نسوار خولې ته واچول او ورپسې زیاته یې کړه: تاسې خواري څه لیدلې ده؟ که زموږ د وختونو سترياوي او وهل- ټکول مو لیدلي وای، نو اوس به مو دا خبره نه وای کړې. زه د اوو کالو وم چې پلار مې له استاد سره شاګرد کړم. دوه کاله مې یوازي چایې پخولې او دوکان مې جارو کاوه. بیا مې دوه کاله یوازي پخې خښتې سوري کولې چې سوري کول مې زده شي. تر څلور کاله شاګردۍ وروسته نو استاد مانه لږ لږ د ډبرې ګردۍ کولو کار هم په لاس راکاوه. بیا هغه و چې په لس کاله کې مې ټول کار زده کړ. لس کاله وروسته که څه هم کار مې زده و، خو بیا مې هم جلا دوکان نه شوای نیولای. همدې استاد به په اوونۍ کې یو څه جیب خرڅ راکاوه، چې په دې ډول لس کاله نور هم راباندې تېر شول. یوازې مې دا خواري نه وه، هره ورځ به مې وهل- ټکول هم خوړل. یوه ورځ

استاد دغه غوږ راوپېچه. چي له ښځه لږ راجلا سو ژړلای خو مي نه شو ای. له ډاره مي خپل مور او پلار ته هم نه شو ای ویلای. دا دی تاسي يې وګورئ! تر اوسه يې هم تپ پاته دی. لوی لالا یو لاس پورته وغورځاوه او ويې ویل: ستاسي وخت خو پاچاهي ده، پاچاهي
تر دې وروسته لوی لالا پټه خوله شو. چي په دې وخت کي کمال نابېره په زوره ناره کړه:
هغه وګورئ! دا څه ډول څرمبنکی ده؟ له دې سره سم لوی لالا او شاګردانو د دوکان چت ته وکتل. یوه شاګرد په حیرانتیا وویل: اوهو! دا څرمبنکی خو سور رنګ لري. لوی لالا لومړی خپلي سترګي سره وموښلې او بیا يې څرمبنکی ته وکتل. کله چي يې پر خپلو سترګو سم باور رانغی، نو مخ ته پرتې عینکي يې پر سترګو کړې، څرمبنکی ته يې وکتل او سوکه يې وویل: دا څرمبنکی خو رښتیا هم سره ده. په دې وخت کي د سرې څرمبنکی تر څنګ یوه بله شیرچایي رنګه څرمبنکی هم رابښکاره شوه. د څرمبنکیانو په باب د لوی لالا او شاګردانو تبصرې لا پای ته نه وې رسېدلي، چي یوه شاګرد ناره کړه: اې هغې بلې نارنجي څرمبنکی ته وګورئ!
شاګردان له خندا سره چاودل، خو د لوی لالا له ډاره هیڅ زړه نه شوای کولای چي وخاندي. لوی لالا هرې څرمبنکی ته حیران

حيران کتل، چي په دې وخت کي کمال سوکه وپوښتل: استاده داسي څرمښکياني دي تر اوسه ليدلي وې؟
_نه ولا، داسي څرمښکياني مي په ټول ژوند کي نه وې ليدلي.
بل شاګرد وپوښتل:
استاده! څنګه د قيامت نښاني يې نه بولې؟
د لوی لالا تندی ورين شو او په خندا يې ورغبرګه کړه:
نه. بچيانو! دا د قيامت نښانې نه، بلکي ستاسي حراميتوب دی
د لوی لالا خندا ټول شاګردان هک پک کړل، ځکه دا له تېرو څو کالو راهيسي د شاګردانو په مخ کي د هغه لومړۍ خندا وه. په دې وخت کي کمال شاګردانو ته په فاتحانه ډول وکتل او داسي يې وښووله چي شرط يې وګاټه.
نن کمال له شاګردانو سره شرط تړلی و، چي لوی لالا به خامخا خندوي، ځکه يې نو درې څرمښکياني په بېلابېلو رنګونو لړلي وې.

د معلم خیرو قره قلي خوله*

داسي شپه به نه وه چي زموږ په کلي کي به چغال (سورلنډي) يو چرګ نه و خوړلی. سهار مهال چي به د کلي خلك تر لمانځه وروسته د جومات تر مخ پیتاوي ته سره راټول شول، نو خامخا به د نورو خبرو ترڅنګ د چغال په باب هم يوڅه ویل کېدل. چا به ویل: "تېره شپه بیا زموږ کور ته د ناځوانه زوی چغال راغلی و او زما پر کولنګي چرګ يې حمله وکړه. د خدای فضل و چي په کړهاري يې له خوبه راویښ شوم او د کور غولي ته راووتم. توره تیاره وه او بل مي نو سترګي هم له خوبه وې. چنداني مي شی نه لیده، خو بیا مي هم دومره وکړه چي په چغال پسي مي پښې او لاسونه وټکول او په زوره مي "ها ها" وکړه. چغال هم ووېرېده، چرګ يې پرېښود او وتښتېد.

چرګ چي مي راواخیست، نو مازي غوړاشکي يې وهلې (ساه په کښي چلېده). ما هم دغسي چړې ته لاس کړ او حلال مي کړ". بل کلیوال به بیا ویل: "یاره نه خو لا ښه يې، غوښې يې په ښه درغلې، موږ بېچاره ګان وګوره، دا مو دريم چرګ دی چي چغال يې راخخه وړي. ولاکه مو يې ښکه هم لیدلې وي". لنډه دا چي بل کلیوال به هم دې ته ورته شکایت درلود.

*د دې طنز سوژه له یوې ولسي کیسې څخه را اخیستل شوې ده

چغالان خو په کلي کې ډېر ول، خو کورونو ته به تل یو چغال راته. ځکه نو خلکو داسې ګومان کاوه چې دا ټول چرګان به یو چغال خوري. چغالانو به د شپې د کلي چرګان خوړل او د ورځې له خوا به د کلي په شا و خوا باغونو کې پټ ول.

هغو باغوانانو، چې په باغونو کې به یې کار کاوه، کله چې به یې یو چغال ولید، نو لاسونه به یې سره وټکول او په زوره به یې ناري کړې. هلئ! چغال دی، مه یې پرېږدئ، هله پلانیه ستا خوا ته درغی راګرځوه یې چې درڅخه ولاړ نه شي! ټولو کلیوالو هڅه کوله چې چغال ونیسي او د چرګانو خوړلو غچ ځني واخلي.

یوه ورځ یوه باغوان یو چغال ونیو او هغو کلیوالو ته یې راوست چې د مسجد مخ ته به یې تل له چغال څخه سر ټکاوه. د چغال په لیدو ټولو داسې ګومان وکړ چې ښایي دا هماغه چغال وي چې د شپې زموږ چرګان خوري. یوه کلیوال وویل: "راځئ د کلي ټول سپي راولو او ورخوشې یې کړو چې ځای پر ځای یې اندیاري-اندیاري او سره ځیري کړي". بل کلیوال وویل: "یو ځای یې وتړئ او د خوراک شی مه ورکوئ چې له لوږې مړ شي".

لنډه دا چې د چغال د سزا په اړه ډول- ډول لارې او لیکې وړاندې شوې. په دې وخت کې "معلم خیرو" چې پر یوه زاړه بایسکل سپور، پینه کړی پتلون یې اغوستی او یوه شوړېدلې د قره قل خولۍ یې پر سر وه، راښکاره شو. د معلم خیرو په لیدو

ټولو کليوالو ناره کړه "هغه دی معلم صاحب راغی راځئ دی هم وپوښتو چي چغال ته څه ډول سزا ورکوي؟ معلم خيرو ساه په اوږو شړله او داسي ښکارېده چي ډېر ستړی او خورا له ليري ځايه راغلی دی. معلم خيرو يوه شېبه لګيا و او خپل "سهراب" بايسکل يې يوه دېوال ته تکيه کړ. تر روغبړ وروسته کليوالو د چغال کيسه ورته وکړه. معلم خيرو هم سمدلاسه خپله د قره قل خولۍ له سر څخه ليري کړه، يو ځل يې د چغال پر سر ورکښېښووله او بيا يې بېرته خپله پر سر کړه. بيا يې پړی د چغال پر غاړه ورواچاوه او خوشي يې کړ.

په دې وخت کي خلکو شور او غالمغال جوړ کړ چي معلم صاحب د خدای لپاره دا دي څه وکړل؟ زموږ نه منه اوړه دي را يوه پتيره کړل. موږ دا چغال په څه تکليفونو او خواريو نيولی و او تا بېرته روغ رمټ پرېښود؟ معلم خيرو وويل: " د ده لپاره تر دې بله لويه سزا نشته چي د معلم خولۍ يې پر سر شوه. دا چغال به په ټول ژوند کي د روزۍ خاوند نه شي. تر دې وروسته چي چرګان ګرد سره په غاړه ورو ځړوې، نو هم به د ده په نصيب کي نه وي.

تېري نام موږ وېښتان

دا مي لومړی وار و، چي کابل ته تلم. نه مي موږ د کابل پر موږ برابر و او نه په پارسو ژبه پوهېدم. بس لکه "شادګل" په ښار کي مي يوې او بلي خوا تـه هـېښ پـېښ کتـل. اخـر راغلـم پـه "ده افغانانو" کي مي په يوه هوټل کي کوټه ونيوله. کوټـه د هوټـل پـه دربيم پوړ کي وه، چي خورا کږې وږې او نرۍ زينې ورختلې وې. يوه ورځ په زينو کي کښته کېدم، پام مي نه و، چي لـه يوه ځوان سره مي اوږه ولګېده. لـه دې سره سم ځوان لـه خولې څخه لاس واخيست او ښکنځل يې شروع کړل، پـه نورو خبرو يې پوه نـه شوم، خو دا يوه خبره مي يې په ياد ده چي ويـل يې: او دهاتي او خر! انسان واري راه بروا زه هـېښ پاتـه شوم، چي دی خو خوږ شوی هم نه دی، دومره بد- رد ولي وايي؟ ما چي هر څه په ارامۍ قانع کاوه، خو دی د دې پر ځای چي خوله ونيسي، لا يې زور اخيست. نه پوهېږم چي زما پـه ژبـه نـه پوهېده او کـه يې هسي جګړې ته هوا شوې وه. ځوان ښه لوکسه دريشي اغوستې وه. ښه خوشبويي يې ولاړېده. بوټونه يې تازه رنګ کړي ول او د سر

وېښتان يې د (تېرې نام) پر موډ جوړ کړي ول، له ظاهري بڼې خورا مهذب او لوستی ښکارېده، ما هيله نه درلوده چي داسي د کوڅې ښکنځل به وکړي.
زه کليوال سړی يم، برېتونه مي ډېر خوښېږي. د کابل په اړه مي دا لنډۍ اورېدلې وه چي: (کابل ته مه وايه چي وران شې ـ په کښې پراته دي ښه ځوانان کاړه برېتونه). خدای خبر چي دا لنډۍ به د څه مهال وي، خو ما داسي فکر کاوه چي د کابل ځوانان به اوس هم کاړه کاړه او چنګ چنګ برېتونه لري، مګر دې ځوان ته چي مي وکتل، برېتونه يې داسي پاک خرولي ول، لکه شکولي چي يې وي. دی په ونه لوړ او ښه غښتلی ښکارېده، خو زما چندان پړۍ (جسامت) نه و او بل نو مسافر سړی وم، له جګړې به مي څه غوښتل، خو دا چي د ده ښکنځل ډېر شول، نو زما زغم هم ختم شو او لاس مو سره واچاوه. دا چي زه په لوړه او دی ښه کښته زينه کي ولاړ و، نو زما له خوا په يوې کوچنۍ ټېله پ، زينو کي ولوېد او کالي او وېښتان يې په خاورو ککړ شول.
ځوان له درده سور او شين واوښت او له زينو څخه د کاراته باز په ډول په يوه ټوپ راپورته شو، له راپورته کېدو سره سم يې جيب ته لاس کړ.

که رښتیا ووایم، نو له وارخطایۍ څخه مي په بدن کي وینه وچه شوه. ما ویل یاخدایه! ته مي ساتندویه شي په زړه کي مي ویل چي اوس به له جیبه چاړه، تفنګچه او که به بله خطرناکه وسله راوباسي. زه په دې خاطر هم وابښ او غوزي (وارخطا) شوم، چي یې خو کمزوری او بل نو تش لاس وم. بیا مي وویل چي اوس خو خدای راوستلې ده، هر څه چي پېښېږي. بس ځان مي دفاع ته چمتو کړ. خپل پتهو مي سره ومروړه، ما ویل که د چړې وار یې راباندي کاوه، نو پتهو بېزیوڅه مخه نیولای شي او که تفنګچه وه، نو توکل مي پر خدای دی. په دې وخت کي مي ولیده، چي ځوان له جیب څخه یو شی راوایست، چي د څرمني په پوښ کي نغښتی و. که رښتیا ووایم، نو د بدن وېښتان مي جګ جګ ودرېدل. ټول پیران او ولیان مي راوننګول، بس یوازي مي دې ته انتظار کاوه، چي کله به مي د تفنګچې مرمۍ په ځیګر کي ولګېږي. بس نو اجل مي نه و راغلی، خدای وساتلم: ځوان د څرمني له پوښ څخه هنداره او ږمنځ راوایستل او ژر- ژر یې د خپل سر د وېښتانو په ږمنځولو پیل وکړ.

ټرافيک کاکا! وګوره موږ دلته پټ يو!

موټر په ډېرې چټکۍ سره روان و او خورا ډېره سپرلۍ يې اخيستې وه. څوکيانې، د څوکيانو تر منځ کوڅه او چت يې ټول ډک و. دا خو لا څه چې د موټر په زينو او شا و خوا پورې يې هم ډېر خلک ځړېدل. موټر چې به پر کوم تمځای ودرېد، نو يوې ډلې خلکو به ورو ځغاستل او موټر به يې له ټايرونو څخه بيا تر چت پورې داسې پټ کړ، چې يوازې به د خلکو يوه ډله ترسترګو کېده. که څه هم پر ټوله موټر باندې دومره خالي ځای نه و چې چا دې لاس ورپورې نيولی وای، خو بيا چې به هم کلينر د سړک پر غاړه څوك ولېد، نو بې واره به يې ناره کړې: "ښار والا. ښاروالا. هلئ وخېژئ، ټولې څوکيانې خالي دي" په موټر کې دننه هم دومره ځای نه و، چې سړي دې پښه ايښې وای. په موټر کې پر انسانانو سربېره وزې، پسونه او چرګان هم ول. د موټر په شا کې چې څوکۍ يې ځينې ليرې کړې وې، د شلومبو غړکې پرتې وې، چې يو څو سپين سرې ښځې يې څنګ ته ناستې او په تور پړونې کې يې يوه يوه سترګه ښکاره کړې وه. کله چې به موټر پر يوه کنده يا پوټکي (جمپ) ورغي، نو د انسانانو د فضل خدايه، د پسونو او وزو امبا امبا او چرګانو کړهارې به ګډ

واوربېدل شو. ورسره به د غړکو چړپ و چړوپ هم تر غوږ شو. په دغه اشپیر (غالمغال) کي مي د ملك سالو اکا غږ وپېژانده، چي کلینر ته یې ویل: "دا به زما سره ښځي ورنه وي، چي په دې سپینه ږیره او رېږدېدلو لاسو چت ته وخېژم. یوځوان راولاړ کړه او چت ته یې وخېژوه. کلېنر ورته وویل: "ستا ښځي ډېري خبري زده دي. دومره چي ځان درباندي ګران دی، نو یو شخصي موټر واخله. څه ژر وخېژه چي ناوخته دی!". خو ملك اکا بیا زاری او جګړې ورته شروع کړې، چي مه کوه په چت کي ډېر ساړه دي، ناروغه کېږم.

ملك کاکا خپله ږیره په مټ کي ونیوله او کلینر ته یې د پټکې په ډول وویل: "ګوره ارمان به وکړې! هو! قسم په خدای چي ارمان وکړې". کلینر په خندا وویل: "بوډا سړی یې، ښه دغو باټو نو ستا نور څه په وسه پوره دي! کلینر له دې سره سم پر موټروان غږ کړه چي څه له خیره! ملك کاکا له ناچاریه د موټر د شا په زینو پوري وخږېده، دوو کلینرانو ورباندي حمله کړه او د غوټي په شان یې د موټرچت ته وروغورځاوه. د ملك کاکا د خبرو دا اخري جمله مي تر غوږ شوه: "خیر دی، په ښار کي به یې سره ګورو!". موټر خورا په چټکی سره روان و، ځکه چي اوس له هغو تمځایونو څخه تېر شوی و، چي معمولاً به هلته د موټر لپاره

خلك درېدل. ذا چي لاره اوږده وه، نو ځينو سپرليو ته خوب ورغلی و او ځينو بيا نسوار کړي او سرونه يې کښته ځړولي ول. په دې وخت کې کلينر ناڅاپه پر موټروان غږ کړه: صبر وکړه استاده سواري دی!

له دې سره سم موټروان بريك ته پښه ورکړه او درز شو. موټر ودرېد. د چا لنګوټه په غاړه کي راولوېده او د چا بيا تندی د موټر له مخامخ سيټ سره ولګېد. ټولو په ډېري وارخطايي سرونه جګ- جګ ونيول او په موټر کي د فضل خدايه! فضل خدايه! ناري شروع شوې.

موټروان کلينر ته وويل چي سپرلی کومه ده؟ کلينر د سړك پرغاړه د جوارو ځمکي ته اشاره وکړه او ويې ويل: هغه سړی نه وينې چي په جوارو کي ولاړ دی او موږ ته لاس ښوروي. له دې سره سم موټروان او سپرليو په ګډه د هغه سړي خوا ته سترګي واړولې. سړی ځای پر ځای ولاړ و او يوازي يې د موټر خوا ته لاسونه ښورول. اخر کلينر له موټره ورکښته شو، ګوري چي په جوارو کي يو خر ولاړ دی، په جوارو يي ښه ځان موړ کړی او د غوږو په ښورولو سره له ځانه مچان شړي. موټروان او ځينو سپين ږيرو کلينر ته ښکنځل شروع کړه او موټر بېرته د ښار پر خوا روان شو. کله چي ښار ته نژدې شو، نو کلينرانو د چت پر

سپرلیو ناري کړې هلئ ټول پرېوزئ، چي ټرافیك مو ونه ویني. که يې ولیدلاست. بیا موږ جریمه کوي. کلینرانو ملك کاکا او نور سپرلي د موټر په چت کي د پسو په شان سره واوډل او پرې يې ایستل. کله چي موټر هغي څلورلاري ته ورسېده، چي هلته به اکثره وخت د ټرافیکي پولیسو مدیر په خپله ولاړ و. نو ملك کاکا د موټر له چت څخه سر راپورته کړ او په خندا يې د ټرافیکي پولیسو مدیر ته داسي ورغږ کړه: "ټرافیک کاکا! آ ټرافیک کاکا! ماته وګوره، دا دی زه دلته یم. یوازي زه نه یم. موږ لس- پنځلس کسان دلته د موټر په چت کي پټ یو!"

د ملك کاکا له خبرو سره سم نورو سپرلیو هم سرونه راپورته کړل. د مدیر چي ورته پام شو، نو په ډېر درد يې موټر ودراوه او پر موټروان يې سترګي راغټې کړې. څو د غوږ پېچونه يې ورکړل او بیا يې د جریمې پارچه ورکړه. په دې وخت کي موټروان او کلینرانو په ګډه پر ملك کاکا مخ راواړاوه او ویې ویل: ملك کاکا ولي؟ خدای دي خوار کړه، څوك داسي کوي؟ په لوی لاس دي دومره تاوان راورساوه! ملك کاکا ورته وویل: خدای دي ناسي خوار کړي چي نه د سپین ږیري مخ ګورئ او نه د معذوره. دغسي درسره ښایي. نه مي درته وویل چي ما چت ته مه خېژوی!

واه واه، ډيموکراسي!

رئيس عبدالله خان په خپلو ټولو رسمي چارو کي خورا جدي او ديکتاتور و چي هيڅ هم سر نه شواى څني پورته کولاى. دى په عمر پوخ، په ونه لوړ او خورا غټ بريتونه يې درلودل. کله چي به ډېر درد ورغى، نو يو بريت به يې ښورېده. د خطر له دې زنګ سره د نومورړي رياست ټول کارکوونکي بلد ول. پر دغه مهال به هر چا هڅه کوله چي ځان ورسره مخامخ نه کړي، په تېره بيا د دفتر چپړاسيان، څوکيداران، موټروانان او اشپزان خو به له ډاره لکه پاڼه داسي رېږدېدل. عبدالله خان د موډ او فېشن هم خورا شوقي و. کله چي به بازار ته نوې دريشي او يا نوى ماډل بوټ راغى، نو ده به خامخا رانيوه. ده سينګار او فېشن د ډيموکراسي. يوه نه بېلېدونکي برخه ګڼله او کله چي به بازار ته د فېشن يو نوى شى راغى، نو بې واره به يې دا خبره تر خوله ووته: واه واه ډيموکراسي!

ده د مژګان په نوم يوه سکرټره هم درلوده چي له سينګار سره يې خورا جوړه وه. ان دا چي کله به يې يو ګيلاس چاى او يا اوبه هم وڅښلې، نو ژر به تشناب ته ولاړه او د خپلو شونډو رنګ رلب

سيرين، به يې تازه کړ او اکثره وخت به يې اناري رنګ لب سيرين استعمالاوه. که څه هم په نوموړي رياست کې نورو ښځو هم کار کاوه، خو د مژګان په شان يې په ځان ګوته نه وهله، ياني خپل سينګار ته يې دومره ډېره پاملرنه نه کوله.

يوه ورځ په دغه رياست کې بېړنۍ غونډه رابلل شوې وه. عبدالله خان له موډه سره سمه او نوې دريشي اغوستې او د غونډې تالار ته راغی. د ده له راتګ سره سم د غونډې ټولو برخه والو په برېتوکي وخندل. که څه هم له خندا سره چاودل، خو له ډاره هېڅ هم زړه نه شواي کولای چې په زوره وخاندي. عبدالله خان څو واره له هغوی څخه د خندا علت وپوښت، خو هيچا هم ورته ونه ويل چې دوی ولي خاندي؟ اخر عبدالله خان دومره پوه شو چې خبره په ده کي ده. تندی يې تريو شو، غونډه يې د پنځو دقيقو لپاره وځنډوله او له تالاره راووت. خپل د کار دفتر ته راغی او بوټونه، پتلون، کورتۍ، کميس او نېکټايي يې ښه په ځير سره وکتل، بيا يې له ځان سره وويل: "عجبه ده، زه نه پوهېږم چې دا خلك ولي خاندي؟ په ما کي خو داسي څه نشته، چې د خندا دي وړ وي. دا خلك لېوني شوي دي، کــه څنګه چې بې ځايه خاندي؟". له دې سره سم د تشناب خوا ته روان شو، هلته چې ورسېد، نو هينداري ته ودرېد. ګوري چې سپين برېتونه يې په

لب سیرین سره دي. ژر- ژر یې خپل برېتونه پاك كړل او په داسي حال کي چي له درده یې یو برېت ښورېده، له تشنابه راووت. په دې وخت کي مږګان په ټیلیفون کي له یو چا سره خبري کولې کله چي یې عبدالله خان ولید چي درد ورغلی دی، نو له ډېري وېري یې د ټیلیفون غوږۍ (ګوشکه) له لاسه ولوېده، په ډېري عاجزۍ د مېز ترڅنګ ودرېده او ویې ویل: رئیس صاحب ډېر وبخښئ! ما فکر کاوه چي تاسي به په غونډه کي تشریف لرئ.

عبدالله خان وویل : نه خیر دی پروا نه لري.

عبدالله خان پر خپله څوکۍ کښېناست او د ټیلیفون غوږۍ یې راپورته کړه چي پر ټیلیفون یې سمه کښېږدي. په دې وخت کي یې پام شو چي د ټیلیفون غوږۍ هم په لب سیرین سره ده. عبدالله خان لومړی د غوږۍ لب سیرین او بیا مږګان ته په خیر- خیر وکتل او هغې ته یې داسي وښووله چي زما برېتونه هم د ټیلیفون په ګوشکه سره شوي دي. په دې وخت کي بیا د عبدالله خان یو برېت په ښورېدو شو.

یاره افرین! دې ته نو مړی وایي

د غونډې وياند دريځ (ستيج) ته راپورته شو، غاړې يې تازه کړې او ويې ويل: درنو حاضرينو، اغلو او ښاغلو! د غونډې مشر مېلمه، وزير صاحب، د ولسي جرګې غړيو، د بهرنيو هېوادونو سفيرانو، ژورناليستانو، فرهنګيانو او نورو درنو مېلمنو ته د زړه له کومي ښه راغلاست وايم. ستاسو ټولو څخه د زړه له کومي مننه کوو، چې زموږ د اخبار په لومړۍ کليزه کې مو برخه واخيسته. اوس دا دی د پروګرام په دې برخه کې د اخبار مسوول چلوونکي ته بلنه ورکوو چې ستيج ته تشريف راوړي او تاسي ته خپله عالمانه وينا واوروي.

د اخبار مسوول چلوونکي، چې په تالار کې د خلکو په درنو چکچکو بدرګه کېده، خپلې خبرې داسي پيل کړې: "زه نن دومره خوشاله يم چې تاسي ته يې نه شم بيانولای، نه پوهېږم چې خپلې خبرې له کومه ځايه راپيل کړم؟ له څه مهاله راهيسي چې زموږ امنيتي ځواکونه افغانستان ته راغلي، ګڼ شمېر لاسته راوړني او برياوي مو درلودلي دي چې يوه بريا يې همدا اخبار دی. پروسږ کال، همدا نن ورځ چې موږ د اخبار لومړۍ ګڼه چاپ کړه،

نو په خوا او خاطر کي مو نه وه، چي موږ به په لنډ وخت کي دومره اوږده لار ووهو. نن موږ وياړو چي زموږ اخبار د افغانستان په هر ګوټ او هره سيمه کي لوستونکي لري.

موږ د تېر يوه کال په بهير کي له خپلو درنو لوستونکو څخه (۱۰۰۰) ليکونه، (۳۰۰) ټيليفونونه او (۵۰۰) بريښناليکونه ترلاسه کړي دي. د دغو ټولو لوستونکو ګډه غوښتنه دا وه چي د اخبار د چاپ شمېر دي ډېر شي، چي موږ هم د دوی له غوښتنو سره سم د خپل اخبار د چاپ شمېر لس برابره ډېر کړ. تاسي د ستېيج تر څنګ زموږ څلور تنه درانه مېلمانه ګورئ، دوی نه يوازي دا چي زموږ د اخبار دايمي لوستونکي دي، بلکي همدا د دوی برکت دی چي نن موږ په هېواد کي دومره ډېر لوستونکي لرو. موږ خپل اخبار دوی ته لېږو او بيا يې دوی پر خلکو وېشي، دا چي افغانان ډېر بې وزله دي، نو موږ هم دوی ته اخبار وړيا ورکوو. دا چي زموږ د لوستونکو د ليکونو، ټيليفونونو او بريښناليکونو ډېره برخه په نوموړو مېلمنو پوري اړه لري، نو موږ هم دوی هر يوه ته يوه جايزه، چي يوه يوه جوړه دريشي او زر ډالره دي، په پام کي نيولي دي. هيله ده چي دوی زموږ دغه کوچنی تحفه ومني. اوس له محترم وزير صاحب څخه هيله کېږي چي زموږ درنو مېلمنو ته جايزې ورکړي".

وزیر، چي د غونډي برخه والو ورته تودي چکچکي کولې او د کوچنيو هلکانو او نجونو يوه ګروپ پر جايزه ګټونکو باندي ګلان شيندل، مېلمنو ته جايزې ورکړې. تر دې وروسته د غونډي وياند له يوه مېلمه څخه، چي لالو ماما نومېده، وغوښتل چي د نورو مېلمنو په استازيتوب د اخبار پر محتوا خبري وکړي.

لالو ماما، چي غوړکالي يې اغوستي وه، دريځ ته راولاړ شو، د ښي لاس دوې ګوتي يې په ږيره کي راتېري کړې او خپلي خبري يې داسي پيل کړې:

"زه نن سهار دوکان ته ولاړم، چي ټيليفون راغی ويل د اخبار دفتر ته راشه، جايزه درته راوتلې ده.

زه خبر نه وم چي په يو داسي لوکس هوټل کي به غونډه وي او دومره لوی خلک به په کښې وي، کنه نو ما به د کارکالي تبديل کړي وای. تر دې خبري پوري زما يوه کيسه راياده شوه. وايي چي يوه ډاکټر ناروغ ته خورا ډېره دوا ورکړه او ښه غوښن فيس يې هم څني واخيست، بس نور يې څه کوې چي د ناروغ کور يې پر چرګه وربارکړ. ناروغ چي يو د پيسو له خوا تاواني شوی و او بل ناروغی هم وار خطا کړی و، ورو وويل: ډاکټر صاحب! ايا دا درمل به ګټه راته وکړي؟ ډاکټر چي د فيس پيسې په جېب کي اچولي وې، په خندا وويل: ياره ماته خو يې همدا اوس لا ډېره

ګټه وکړه، خو ستا په باب نو نه پوهېږم چي ګټه به درته وکړي کنه؟ نو دا چي دا اخبار به د شتمنو خلکو لپاره ځومره ګټور وي، زه نه پوهېږم، خو زما لپاره ډېر ګټور دی، دومره ګټور چي زما ګټه یې دوه برابره کړې ده او نننۍ جایزه خو لا هلته پرېږده. یوه بله کیسه مي هم راپه یاد شوه، یو وخت یو لوی خان مړ شوی و، چي په اسقاط کي یې غریبانو ته خورا ډېري پیسې ورسېدې. په لاره کي یو طالب چي شاعر هم و، د پنځو سوو افغانیو لوټ (نوټ) راښکاره کړ، ویل دا دی وګوره! "هر سړی هم پښې اوږدې کاندي وای مړ یم۔ جار قربان شم د حاجي صاحب له مړي". نور خلک هم وایي چي موږ اخبار چلوو، اخبار خو دې ته وایي چي خلکو ته ډوډۍ ورکړي.

د لالو ماما د خبرو وروستۍ جمله له تودو چکچکو سره مل شوه. د اخبار مسوول چلوونکي، چي په سره مخ کي یې شنې سترګې برېښېدلې، په خندا وویل: که مهرباني وکړئ د اخبار د محتوا په باب لږ تبصره وکړئ او دا هم ووایاست چي دې اخبار ځنګه ستاسي عایدات دوه بزابره کړل؟

د مسئول چلوونکي خبري لالو ماما ته وژباړل شوې. لالو ماما یوه شېبه غلی و، بیا یې د ښي لاس دوې ګوتي په ږیره کي راتېري کړې، ښټ یې وګراوه او ویې ویل: یاره زه خو سواد نه

لرم، چي د اخبار په باره کي خبري وکړم، په دې چي زما له دې خبرو سره ګردسره کار نشته او که ایمان په ترخه کي کښې نه ږدم او رښتیا ووایم، نو زه د جلبیو والا مشر یم، دغه بل مېلمه د نانوایانو مشر دی او دغه نور دوه مېلمانه د کباب او پېره کیو والا مشران دي. موږ به پخوا په کاغذي او پلاستيکي کڅوړو کي خلکو ته جلبی، کباب، ډوډۍ او پېره کي ورکول. تاسي ته خو معلومه ده چي اوس ډېره ګراني ده، په هیڅ شي خوله نه پوري کېږي، کار و بار هم په ټپه ولاړ دی، یوه افغانی تر سل منه ډېره لاندي ده، خو اوس چي دغه اخبار چاپېږي، موږ هم جلبی په دغه اخبار کي نغاړو او خلکو ته یې ورکوو، نو په دې ډول د کڅوړو پیسي راپاته کېږي. د دې اخبار یوه ښېګڼه دا ده چي ښه غټ او پاڼي یې هم ډېري دي، یوه ګڼه یې د څو کېلو جلبیو لپاره بس ده؛ کاغذ یې هم ښه پنډ دی، غوړي نه ورڅخه څڅېږي او چاپ یې هم ډېر ښه دی، رنګ نه بایلي. زه په پای کي د دې اخبار ادارې ته دا وړاندیز کوم چي د اخبار شمېر دي دوه برابره نور هم ډېر کړي، ځکه چي پرون زما دوکان ته د جلبیو رانیو لپاره، د لندې مېوې د سوداګرو مشر راغلی و، ویل هغه مېوه، چي موږ یې بهرنیو هېوادونو ته لېږو، غواړو چي په کرېټونو او صندوقونو کي یې دغه اخبار اوارکړو.

کورودانی

لـه محتـرم پـسرلي صـاحب او جهـاني صاحب څخه د زړه له کومي مننه کوم، چي پر دې کتاب يې سريزي وليکلې. دغه ډول د هڅبر شينواري د احسان هم خورا ډېر پوروړی يم، چي په نيمه خوله يې زما ورانديز ومانـه او په لنډ وخت کي يې د کتـاب د پښتې طرح جوړه کړه. د دې تر څنګ د نارنج خپرندويه ټولني مشر ښاغلي سيداحمد قانع هم وګټلم، چي دا کتـاب يې چـاپ او دا دی د ده لـه برکتـه ستاسـي تـر ګوتـو پوري دررسېږي.

ع، همت

پښتو PDF کتابونو لپاره موږ درسره وځارئ!
تيلګرام چينل لينک:
https://t.me/AryanPashtoLibrary
واټساپ نمبر:
00971501455350
فيسبوک پاڼه:
آريان پښتو کتابتون

عبدالنافع همت د حاجي عبدالکريم خان زوی، د(۱۳۴۷) لمريز کال د
ليندۍ د مياشتي پر څوارلسمه نېټه، د کندهار ولايت، ارغنداب
ولسوالۍ، د ناګان په کلي کې زېږېدلی دی. تر دوولسم ټولګي پوري
يې زده کړې رسولي او په څونادولتي ټولنوکي پرکار سربېره يې په
بېلابېلو ښوونځيوکي د ښوونکي په توګه هم کار کړی دی.
په(۱۳۷۸) لمريز کال کې يې د ميوند کلتوري ټولنې بنسټ کښېښود
او په (۱۳۸۱) لمريز کال کې يې د ميوند په نوم ديوې کلتوري او
ټولنيزې مجلې خپرول پيل کړه.
له(۲۰۰۰) ميلادي کال راهيسي د بي بي سي راډيو په تعليمي پروژو
کي دايډېټر په صفت کار کوي. ده شعرونه، لنډې کيسې، طنزونه،
ډرامې او مقالې ليکلې دي، چې ستاسي په لاس کې کتاب يې لومړی
چاپي اثر دی.

نارنج خپرندويه ټولنه_ کندهار

https://t.me/sarabashiolibrary